
3 1761 06633265 1

H. Berggreens Forlag.

INTRIGUEN
I
PRÆSTEGAARDEN,

VERSIFICERET LYSTSPIL
I TRE ACTER
af
JULIUS CHR. GERSON.

Sally B Salomons Tryk.

Intriguen

i

Præstegaarden.

Intriguen i Præstegaarden,

versificeret Lystspil

i

tre Acter

af

Julius Chr. Gerson.

Kjöbenhavn.

Boghandler H. Berggreens Forlag.

Trykt hos Sally B. Salomon, Brünnichs Efterfølger.

1848.

Personerne.

Præsten Waller.
Fru Waller.
Elise, deres Datter.
Carl Holder, Student.
Fru Gingham.
Baron v. Selle.
Frederik Brandt, Avlsforvalter.
En Avlskarl.

Handlingen begynder om Formiddagen, og varer til ud paa Eftermiddagen.

(Opført første Gang paa det kongelige Theater den 21de December 1847.)

Förste Act.

(Præstegaardshaven. Tilvenstre sees Præstegaarden, fra hvilken der er en Laage til Haven. I Baggrunden et Led til Marken.)

Förste Scene.

Lise. Brandt.

Lise.

Kom, kjære Fredrik, her er bedre Skjul,
Her sees vi mindre under disse Linde.

Brandt (fra Markledet).

Her har du mig, jeg flyver som en Fugl ...
Hvor er din Moder?

Lise.

Aa, hun pusler inde,
Hun monstrer Pigerne, der bone lidt
Paa Bord og Stole, hun anordner Maden;
Du veed jo vel, vi faae idag Visit?

Brandt.

Visit? Ih nei! Hvorfra?

Lise.

Fra Hovedstaden.

Brandt.

Det er dog kjedeligt, jeg seer dig da
Vel ei iaften nede hos min Tantes?

Lise.

Jeg tvivler om, at jeg kan gaae herfra.
Desuden, Frederik, Moder troer vi gantes?
Dernede kun, og saa har hun forbudt
Mig det Besøg. Hun siger at jeg flyver
Til Fru Mellins hvert evige Minut.

Brandt.

Da siger jeg det reentud, at hun lyver!
Du gantes? Du min rene Liliekuop,
Skudt paa en solbeskinnet Vaardag op;
Hvor hun maa kjende Lidet til dit Indre!
Og veed du, Lise, det er ikke smukt
Af hende, at hun dit Besøg vil hindre;
Hver otte Dage kan det være mindre?
Hun holdt dig helst vel altid indelukt.
Men hør, hvad siger da din Fa'er dertil?
Det veed jeg, han er ikke streng.

Lise.

Aa, Kjære,
Hvad skulde han vel? Han kan ikke være
Bestandig hjemme, heller ikke vil

Han altformeget just modsige hende — —
Desuden, Ben, du skulde Fader kjende . . .

Brandt.

Det gjør jeg jo.

Lise.

Nei, Fredrik, ikke ret —
Hans Eiegodhed, o, du skulde vide . . .

Brandt.

Men, at du lider, at han taaler det,
Det er dog ikke en roesværdig Side.

Lise.

Du dømmer feil, han veed kun lidt derom,
Hans bedste Lyst er Marken, Haven, Skoven;
Han finder ei Naturen mat og tom
Som mangen En, hvis Tanker aldrig kom
Ud over Verden eller op mod oven.
Den mindste Plante, Krybet i en Pyt
Er Stof nok for hans Tænkning, hans Gemyt;
Det mindste Dyr, som andre neppe agter,
En Myg, en Myre, en Torbist, dem staaer
Han hele Timer stille og betragter,
Og deres Virken ham til Hjertet gaaer,
Var det ei Synd, naar han da gaaer og tier,
At plage ham med vore Kjævlerier.

Brandt.

Jo, bedste Lise; men hans Datters Lykke —
Det er jo dog en Sag af Vigtighed,
En Sag, som ikke burde staae i Skygge.

Lise.

Du glemmer ganske, at han ikke veed . . .

Brandt.

Ja, det er sandt; men lad os sige ham
Det frit og aabent, det er dog en Skam
At vi saalænge har fortiet Tingen.
Hvad mener du?

Lise.

O ja, det nægter Ingen . . .
Jeg frygted' at forstyrre ham hans Ro —
Idag desværre skal den dog forspildes,
Den Fremmede fra Byen, — du maa troe —
Idag det gjelder at vi to skal skilles.

Brandt.

Hvordan? Hvad siger du, min Ven, vi to?

Lise.

Du veed jo, Fredrik, det er Moders Feil,
Hun synes ei om Folk, som er fra Landet,
De har ei pyntet sig for Modens Speil,
De stryge ei afsted for Daarskabs Seil;

Nei, Hovedstadens Folk er noget andet!
De har det rette Greb paa Livet lært,
De er ei kluntede, de er saa lette,
De er ei klodsede, de er saa nette,
Med dem man bedre komme kan tilrette;
Og ret betænkt er det just ei saa sært,
At Moder føler mere Interesse
For Folk fra Hovedstaden, det er svært,
Det kan jeg føle selv, saadan expresse
At glemme det, som var os fordum kjært,
Det som vi sværmed for i Ungdomstiden.

Brandt.

Men, Kjæreste, det er jo længe siden
Hun færdedes imellem Stadens Meer;
I atten Aar har hun paa Landet levet,
Og selv om aldrig hun det elskte før,
Tilsidst det maatte hende kjært dog blevet.
En daglig Vane, Baand . . .

Lise.

Nei, Fredrik, hør,
Der feiler Du.

Brandt.

Det indseer jeg dog ikke.

Lise.

Jeg føler det, men jeg maa tilstaae det,
Forklare dig hvori det just kan ligge ....

Brandt (tager hendes Haand.)

Saamæn, min Pige, du har dog vel Ret;
Den, som er vant til Glimmer og til Pragt,
Til Hovedstadens Tant og Prunkeskikke,
Vil sjelden paa det Simple give Agt;
Og naar jeg saadan grunder rigtig over,
Fortænker jeg just ei din Moder i
At hun en bedre Fremtids Lod sig lover
For dig end den jeg kunde ....

Lise.

Fredrik, tie!
Hvor kan du finde dog paa saadant Noget,
Man skulde troe, du talte reent itaaget.

Brandt.

Vist ikke, kjære Pige, hun har Ret;
En Amtsforvalter, hvad er det i Grunden?
Og du en Pige, dannet, kløg, som let
Gjør et Parti, der ....

Lise.

Hør, jeg siger det,
Du tier, ellers lukker jeg dig Munden.

Brandt (spøgende).
Gjør du kun det, men luk den med din Mund!

Lise.
Ja vist, nei see hvor hurtigt du er færdig!
Men bi du kun, min Ven, en lille Stund.

Brandt.
Hvorfor? Er jeg da ikke Kysset værdig?

Lise (kysser ham).
Der har du mundtligt Svar, men tro du mig,
At kommer du igjen med saadant Noget,
Saa slaaer jeg uden vid're op med dig,
Thi det gjør mig det Hele altfor broget.
Men nu, min kjære Fredrik, maa du gaae!

Brandt.
Saa hurtigt alt? . . . . Du spøger.

Lise.
Nei, jeg takker —
Om Moder vidste, at jeg staaer og snakker —

Brandt.
Det veed hun ikke, Bedste, og det maa
Jeg sige dig, at jeg gaaer ikke bort —
Husk Kjøbenhavneren, husk paa, han stjæler
Mig Glæden bort de Dage han her dvæler;
Og gjør mig ikke det Minut for kort,

Du selv har skjænket mig. Desuden seer
Du vist, at Øieblikket er for vigtigt; —
Hvo veed vel hvad der i det næste skeer,
Thi lad os strax aftale Sagen rigtigt.
Vil du som jeg, lad os da flux betroe
Din Fader den, det kan ei være ander,
Han tager sig nok venlig af os to;
Thi han ... han har dog ei mod Folk fra Landet?

Lise.

Naa, som du vil; men kom saa heller siden ...
Jeg frygter for, at Moder savner mig. —
Hun kalder ... Hør! — Jeg maa forlade Dig,
Men du ... du vil ...

Brandt.

Forvente Alt af Tiden.

(Hun rækker ham Haanden, og iler derpaa ned. Forvalteren staaer længe og seer efter hende).

Anden Scene.

Waller. Brandt.

Waller.

(Uden at see Brandt, der staaer tæt ved Præstegaarden.)

Jeg glemmer ei det Udtryk, som der laae
I Dyrets Øie, denne stumme Smerte,

Hvormed det stundom op til Skytten saae,
Som spurgte det: Hvor havde du dog Hjerte?
Dets Blik mod oven som det søgte Noget
Og vilde kalde det, men mangled Sproget,
Dets Stønnen, da det hørte Magen siden —
Og saa dets Død . . . Hm, Hm! Med al vor Viden
Med al vor Kundskab og med al vor Higen
Mod Lys og Klarhed staae vi lavt paa Stigen,
Der fører os til grundig Indsigt i
Naturen. Ja, tidt tykkes mig at vi
Just ved vor Stræben bli'er den mere fremmed,
Og at vi meer og mere som vi gaae
Os fjerne fra Naturen, bort fra Hjemmet . . .
Der er et Noget, kun Gemyttet kan forstaae,
En Inderlighed i Naturens Røst,
Som stundom taber sig for al vor Grunden,
Hvis Traade ingen Klogt endnu har funden,
Og hvis Forklaring ligger i vort Bryst.

(faaer Øie paa Forvalteren.

Men tys! der seer jeg jo den unge Brandt
I Haven her, og stirrende mod Gaarden.
Ei, ei! Hvad mon han vil ad denne Kant?

Tredie Scene.

Brandt. Waller.

Brandt.

Der gik hun bort, saa let som Vaarens Fugl,
Naturens ægte Barn, selv frisk som Vaaren ....
Var det kun hævet nu det tunge Skjul,
Vi færdes i; dog det maa skee idag! ....
Det værste er, det er en egen Sag
Med Pastorinden, hun kan ikke lide
Hvad der er simpelt, jevnt og ligefrem,
Og jeg .... Dog det er bedst jeg lister hjem,
Sæt om man traf mig her før vi ....

Waller (rømmer sig).

Hm, hm!

Brandt (uden at høre det).

Har skriftet Sagen — — Ja, det er paa Tide.

(vil forlade Haven hurtigt.)

Waller (standser ham).

See, see, min Ven, hvorfor saa hurtigt bort?

Brandt (afsides).

Hvad seer jeg! Saa for Skam, der har vi Præsten,
Nu gjælder det at blande sine Kort.

(høit)

Herr Pastor, jeg ...

(afsides)

Ja, hvo der vidste Resten.

(høit)

Herr Pastor, undskyld at saa tidlig alt

De seer mig her, men Grunden dertil .... Sagen ....

Waller.

Saa tidlig? Ih, det er jo høit paa Dagen,

Vi Landmænd ....

Brandt.

(afsides)

Saa for Fanden, det var galt!

(høit)

Vi Landmænd, ja, vi falde det for silde,

Og jeg, Herr Pastor, jeg var ærlig talt

Med Solen oppe ...

(afsides)

Nei, det gaaer fatalt,

Jeg troer, jeg tier heller ganske stille.

Waller.

Min Ven, mig synes, De er lidt confus,

Tael De kun Sandhed, dertil er De vant;

De vilde see min Datter, ikke sandt?
Og det er derfor, De har søgt mit Huus!

Brandt.

Jeg kan ei nægte det, ja, det er Grunden ....
Men hvis Pastoren troer, at nogen Færd,
Der ei i strængeste Forstand er bunden
Ved Agtelse for Deres Datters Værd
Og ved Ærbødighed for Dem ....

Waller.

Min kjære
Herr Brandt, hvor skulde jeg vel Andet tænke?

Brandt.

Jeg føler visselig, at det maa krænke
Dem at vi begge to har kunnet bære
En Hemmelighed skjult for Dem, hvis Lyst
Det netop er at skjænke aabent Øre
Til hvad der hviler tungest paa et Bryst;
Men vil De som Elises Fader høre
Mig kun et lille Øieblik, saa veed
Jeg ganske vist, De vil til Last ei føre
Os denne Mangel paa Oprigtighed,
Det er en Maaned siden, maaskee mere ....
Jeg gik en Tour i Marken, vi var Flere
I Følge, lutter unge Folk fra Landet.

Vi gik og strøge Marken op og ned
Og sladred spøgende om Et og Andet;
Da saae jeg Deres Datter gaae ad Veien,
Der fører nedenom det Stokke Jord,
Hvor Deres Hustru har sit Tøi paa Blegen —
Vi fulgte længe useet hendes Spor,
Da styrter pludselig en Tyr ....

Waller.

Ja jeg
Har hørt, De redded Lise ....

Brandt.

Ingenlunde!
Jeg hjalp kun til derved, og Æren kunde
Man ei paa nogen Viis tilregne mig.

Waller.

Aa Passiar! Min Datter har fortalt
Mig hele Sagen nøie, har udmalt
Mig Deres Mod, og vel jeg veed hvormeget
Jeg skylder Dem, min Ven, i denne Sag;
At jeg end ikke indtil denne Dag
Har viist Dem det, tilskrives maa et eget,
Et ganske eget Træf, som jeg med Tiden
Skal aabenbare Dem .... men vedbliv kun
Meddelelsen, De har begyndt.

Brandt.

En Stund
Var vi forsamlede om hende, siden
Jeg fulgte hende ene hjem til Gaarden.
Fra den Dag af, Herr Pastor, har jeg baaren
I Stilhed hendes Billed i mit Bryst ....
Indtil en Dag, som just jeg kom fra Marken,
Jeg hende traf, og hun med venlig Røst
Mig skjænkte Haab, som Duen da engang
Den bragte Oliebladet hjem til Arken.
Tro mig, Herr Waller, vi har tidt følt Trang
At aabenbare Dem vort Forhold, men
Kun Tanken om at vor Forhaabning vilde
Dog vist ved Deres Hustru lide ilde,
Har ladet os fortie det igjen.
Idag i dette Øieblik bestemte
Vi just at tale med Dem ...

Waller.

Men forglemte
Det dog?

Brandt.

O nei! jeg tilstaaer, at jeg veed
Ei rigtigt selv ... men Deres Datter treede ....

Waller.

Saa det er Fostret af min Datters Ho'de!
Nei seer man det, hvo skulde det formode! —
Nu vel, jeg tager Villien for Fortrolighed —
Fra Deres Side dog kun notabene;
Hvordan jeg straffer Lise derimod,
Derom er jeg endnu ei paa det Rene;
Thi straffes maa hun — hun maa gjøre Bod,
Hun mangled Tillid ....

Brandt.

Tillid? Hvis De vidste
Hvad nys hun sagde ....

Waller.

Ei, De vil mig friste,
Men jeg er umodtagelig for Sligt.
Tilstaaelsen idag var pure Tvang;
Hvis ei hun frygtede just nu Baronen,
Den var vel opsat til en anden Gang.
Jeg veed det vel, min Ven, at det er Tonen,
Den gængse nutildags; man gjør Parti,
Forlover sig, Forældrene kun ere
De allersidste man indvier deri.

Brandt.

Men tilhør mig .... Jeg veed, at De vil være
Retfærdig .....

Waller.

Snak, retfærdig eller ei,
Min Datter straffes maa en lille Smule,
Og De maa række Haand dertil, maa skjule,
Min Plan, hvis ikke siger jeg Dem Nei
Til Deres Frieri, skjøndt jeg paa Ære
Strax fra det allerførste Øieblik
Jeg saae Dem, syntes godt om Dem, min Kjære.

Brandt.

Jeg tør forsikkre ved mit Liv, den Skik
De klager over, og det vist med Rette,
Den kjendte ingen af os begge til,
Og jeg vil bede, ret af Hjertet vil
Jeg bede Dem ei lægge Vægt paa dette;
Vi følte begge, at det ei var smukt...

Waller.

Det hjelper Intet, det er nu for silde,
Det siger jeg Dem...

Brandt.

Men hvis De dog vilde....

Waller.

Tal hvad De vil, mit Øre bliver lukt.

Brandt.

Jeg tier da.

Waller.

Saa vil jeg Dem fortælle,
Jeg havde nylig fra Baronen Brev,
Hvori han mig med høflig Anstand skrev,
At han ei kom den Dag han lod sig melde;
Jeg vil meddele Dem, hvad De maaskee
Forresten veed, at Lise ei paa Ballet,
Uagtet hans Epistel nu, fik ham at see,
Og at han kommer som fra Himlen faldet.
Hvad Planen selv angaaer, saa lad os gaae
I Marken sammen, medens der vi vandre
Vil jeg saa smaat, forstyrret ei af Andre,
Udvikle Dem hvad jeg nu tænker paa.

(De gaae igjennem Ledet ud i Marken.)

Fjerde Scene.

Fru Waller (kommer iilsomt ud fra Gaarden, med et Gardin under Armen.)

Fru Waller.

Jeg gad dog vidst hvor Marthe nu er henne!

Her staaer jeg midt i Alt, ja midt i Alt,
Og veed ei selv, hvor jeg mig hen skal vende;
I tre Qvarteer har jeg nu kaldt og kaldt,
Men mon det hjalp! Nei, Tyendet skal rende
Og vimse om, og det er aldrig andet —
Der er det Allermisligste ved Landet,
Hver Kokketøs, som tæller knap til fem,
Har det for trangt imellem fire Vægge,
Og gjør Naturen til sin Kjæledægge.
Bestandig ud, og vil man dadle dem,
Saa hedder det, at man er streng og heftig,
Og Gud veed Alt hvad de meer finde paa.
Paa Gaarden her er det nu meer end galt,
Snart er det deilig mildt, snart er det svalt,
De flyve Alle, Alle, Store, Smaa;
Og Waller, tal om ham, han er geskjæftig
At hjelpe dem — aa, det er ret fatalt!
Her staaer jeg nu, Gardinet over Armen,
Midt ude i den julihede Sol,
Og steges saa at sige hen af Varmen.
Puh! Gud skee Lov, at her dog er en Stol!

(Hun kaster sig paa en Havestool.)

Thi ellers holdt jeg det ei ud. Var bare

Elise her, men Alt er tvertimod,
Jeg ærgrer mig en Feber i mit Blod.
(raaber)
Elise, Barn! Nei, ellers kan hun fare
Herud hvert Oieblik, men Gud bevare,
Nu kalder jeg... saa kan der Ingen svare...

Femte Scene.

Fru Waller. Lise.

Lise.

Du kaldte, Moder?

Fru Waller.

Om jeg kaldte, troer
Jeg ikke, jeg har raabt mig hæs!

Lise.

Det vidste
Jeg ikke af, jeg har ei hørt et Ord.

Fru Waller.

Det vil jeg troe, mit Ord var nok det sidste
Du hørte paa.

Lise.

Vist ikke, kjære Moder,
Jeg var beskjæftiget.

Fru Waller.

Ja, hvad veed jeg
Hvordan at Du derinde gaaer og roder.

Lise.

Tilfældigviis saa nærmede jeg mig
Til Vinduet kun for lidt frit at aande,
Da hørte jeg dit Raab.

Fru Waller.

Der har vi det
Jeg staaer i Troen, du gaaer mig tilhaande,
Og i dets Sted du staaer i Vinduet.
Her sidder jeg som kogt og stegt i Solen,
Og er saa mat, at knap jeg tale kan,
End sige selv mig reise op fra Stolen...

(reiser sig alt som hun bliver ivrigere og kaster Gardinet paa Stolen.)

Men Gud bevares ogsaa hvilken Mand
Din Fader er.. Hvor ofte er han inde?
Bestandig stryger han i Mark og Lund
Og gider neppe lukke op sin Mund,
Naar Husets Ting jeg bringer ham i Minde,
Ret som om Lund og Skov og Have kun
Var Steder, hvor man kunde Lykke finde.

Lise.

Ja Herregud, det er nu hans Plaiseer.

Fru Waller.

Det veed jeg nok, men det er just det Dumme;
Hvad hjelper det at staae blandt Havens Træer
Og tale til dem, de er jo dog stumme.

Lise.

Nei, kjære Moder, du ta'er feil deri,
Vel har du Ret Naturen taler ikke,
Men stumme Folk, det synes mig, kan vi
Dog ganske godt forstaae af deres Blikke;
Og nu Naturens Viik, er det ei riigt,
Saa riigt...

Fru Waller.

Tie stille, Barn, den Snak, den kjender
Jeg nok, jeg gider ikke høre Sligt.
Just derfor gaaer det ganske som det gaaer,
En Pige hist, en anden herhen render,
De streife rundt, saasnart man bort sig vender,
Istedetfor at passe Huus og Gaard.
Nu har vi det, nu kommer snart Baronen,
Det er en Mand, der har den fine Pli,
Som hvor han kommer altid angi'er Tonen.

Men naar han kommer, ja saa sidde vi,
Saa raabe vi paa Hans, paa Mads, paa Karen,
Slaae Dore op og slaae dem atter i,
Og veed ei selv hvorledes vi er faren.

Lise.

Da veed jeg dog, den fremmede Baron
Er ei saa grumme vigtig en Person.
Og hvad hans Characteer angaaer, saa kjender
Ei Nogen her dertil; hvo veed, maaskee
Er det en Modegjæk vi faaer at see,
Der gjør sig til af lutter Fjas og Tant,
Af sin Toupee og sine hvide Hænder.

Fru Waller.

Jeg kjender ham kun lidet, det er sandt,
Men jeg har hort en Mængde til hans Ære;
Fru Gingham veed hvorledes det skal være,
Hun siger, han er mageløs galant,
En ægte Cavalleer, en sjelden Mand,
En Mand af Aand og med en fiin Tournüre,
Det trænger du just til.

Lise.

Jo, slige Fyre
Fra Hovedstaden af, dem trænger man
Nok til paa Landet her.

Fru Waller.

Nei, vil man høre
Til Pigebarnet, hvilken hæslig Mund!
Og dertil skal din Moder laane Øre.
Ja, vent du kun, mit Barn, vent kun en Stund,
Dig skal vi bringe i en anden Gade.
Jeg veed ret godt hvorfor du er saa stiv,
Det er hans Skyld, alene hans, den fade
Hr. Brandt, den — Gud maa vide hvad — men bliv
Du til din Fader kommer... jeg skal sige
Hvordan du er; han roser dig bestandig,
Og kalder dig en blid, godmodig Pige,
En qvindelig... Jovist! nei, du er mandig,
Ja, meget meer end Mand, du lyder Ingen,
Du vil din egen Vei, og bryder dig
Kun lidt om mig, ja, seer du, det er Tingen.

Lise (grædefærdig).

Nei, kjære Moder, du gjør Synd mod mig,
Gud veed jeg vilde dig saa gjerne lyde,
Og du maa troe, at Intet vilde fryde,
Mig meer end det; men, ikke sandt, saa maa
Du mig dog ei Umuligheder byde.

Fru Waller.

Bliv du kun ved at lade Munden gaae!

Umuligheder!... Seer man det, at ægte
En Mand af Rang, en Mand af Stand, fra Staden,
En Mand, der til Befordring staaer paa Raden,
Det er Umulighed; man kan ei nægte
Det. Gud bevares! Nei, men En fra Landet,
Som er en Klods og aldrig bliver andet,
Ham kan man ægte. Nei, da jeg var Pige,
Da var jeg anderledes, det er vist!
Hver rask Student, hver dristig Officeer,
Kort sagt, hver dannet Kjøbstadcavalleer,
Der gjorde Cour, fik Blodet til at stige
I mine Kinder inden stakket Frist;
Og hvis din Fader ikke havde været
En saa beleven Candidat som han
Paa den Tid var, jeg havde aldrig næret
Den Tanke at udvælge ham til Mand.
Men du, jo vist...

Lise.

(bøier grædende sit Hoved mod et Træ)

Fru Waller.

Ja, græde er din Vane,
Men det er dumt...

Sjette Scene.

(Fru Gingham i høi Grad moderne klædt, kommer ind ad Haveledet.)

Fru Gingham. Fru Waller. Lise.

Fru Gingham.

Ih, træffer man Dem her?
Det havde jeg dog ikke kunnet ahne.
Jeg troede Dem alvorligen ifærd
Med Husets Pynt; jeg veed, De faaer Visitter...

Fru Waller.

Ja, De har Ret, De maa nok sige det;
Det er forresten smukt af Dem, De titter
Herover. Jeg forsikkrer, jeg har ret
Af Hjertet længtes efter Dem; De gjør
Dem ei Begreb om, hvordan Alting ligger
Og flyder her... Man veed knap hvad man tør.

(Lise har imidlertid forladt sin Stilling, og vil gaae ind i Huset.)

Fru Gingham.

Ja, deri er det just at Knuden stikker,
Det seer jeg med min Mand. .

(faaer Øie paa Lise.)

Men ei, hvordan!
Der har vi jo den lille Lise. Herre,-

Du milde! Hvor De dog er bleg! Hvor kan
De sørge nu, De venter slig en Mand
Som Herr Baronen?

Fru Waller.

Ikke sandt?

Lise (afsides).

Desværre,
Det er just Grunden til min Sorg.

Fru Gingham (faaer Øie paa Gardinerne).

Men ei,
Hvad det er deilige Gardiner! Kjære,
Hvor har De kunnet over Hjertet bære
At holde det fordulgt, og det for mig?
Saadant et Mønster og saa superfine, —
De er ved Himlen smukkere end mine.

(Under denne Replik er Lise gaaet ind.)

Fru Waller.

Men tænk Dem ogsaa hvad det kostet har!
Jeg maatte ta'e til Byen, for at vælge: —
Og saa! Hvad mener De, Fru Gingham, var
Det ikke knapt, de vilde Tøiet sælge.
De sagde: „Saadant Tøi faaes intetsteds,
Det har vi solgt af til Ministerfruer,
Det hænger i Prindsessers Stadsestuer."

Fru Gingham.

Det troer jeg gjerne! Jeg var selv tilfreds
Jeg havde Mage. Naa, det vilde tage
Sig ud derhjemme i den store Sal.

Fru Waller.

Ja, Gud bevares, bedste Gingham, tal
Kun ikke derom ...

Fru Gingham.

Ikke sandt? Jeg skal
Dog prøve, om jeg ikke kan faae Mage —
For Dem maae Fru v. Pelrens staae tilbage ...
Nei, hvilket Tøi!

Fru Waller.

Men nu har jeg min Plage
Med at faae hængt dem i det rette Fald.
Min Datter, veed De, hun har ingen Smag,
Hun kalder Alt for kunstlet; Alt skal være
Saa simpelt og naturligt!

Fru Gingham.

Ih, min Kjære,
Jeg kan jo hjelpe Dem.

Fru Waller.

Ja, hvis De vilde?

Fru Gingham.

Vær De kun ubekymret for den Sag,
Jeg skal nok gjøre det ... Men det er silde,
Baronen kunde ...

Fru Waller.

Ja, lad os gaae ind!
Vær De Gardinerne, jeg veed De kjender
Til slige Ting, men vogt de lange Ender,
De slæbe lidt. Og vil min Bøn De høre,
Hjelp mig med Alt, Alt hvad der kun kan gjøre
Et gunstigt Indtryk paa Baronens Sind.

(De gaae ind i Præstegaarden.)

Syvende Scene.

(Præsten og Forvalteren komme tilbage fra Marken.)

Waller. Brandt.

Waller.

Det bliver altsaa som vi har bestemt?

Brandt.

Jeg sagde gjerne Nei, men tør ei være
Dem her imod ...

Waller.

Frygt heller ei, min Kjære,
Vi tage ikke Sagerne saa slemt;

Imorgen er desuden Straffen glemt,
Og Lise leer med os ad hele Legen.
Om Noget skulde, rigtigt overlagt,
For denne Plan lagt Hindringer iveien,
Det skulde høiest være da den Agt,
Min Hustru har at fordre af sin Mand,
Dog da hun muligt ikkun vindes kan
Ad denne Vei, kan det ei blive andet.
Hvo veed desuden, om hun ikke vil
Af Spøgen lære at vurdere Landet,
Thi det er Noget, som hun trænger til.

Brandt.

Det har jeg hørt. Tidt har det undret mig,
Det kan jeg ikke nægte, hvordan Nogen
Kan ligegyldig blade om i Bogen,
Hvori Guds Værkers Skjønhed viser sig.
Mig er Naturens Bog min største Lyst;
Og ikke sandt, Pastoren er erfaren
I slige Ting, vi bære Commentaren
Til denne Bog her i vort eget Bryst.

Waller.

Min unge Ven, jeg gie'r Dem Ret deri;
Men den, som skjødesløst i Bogen blader,
Naaer ikke den Erkjendelse som vi.

For ham er alle Himlens Stjerneråder
Og Markens Blomster ikkun døde Ting;
Thi skal de give Sjelen Kraft og Sving,
Da hjelper det ei hist og her at kaste
Et Blik paa Bogen, for at kjende den,
Og Øieblikket efter bort at haste
Til Tummel og Adspredelser igjen;
Den maa studeres, rigtig con amore.
Med Sindets hele Fred, Villiens Styrke,
Studeres med et barnligt friskt Gemyt,
Da bliver først det Gamle atter nyt,
Og hvor vi blade foran eller sidst,
Der er ei Forskjel paa det Smaa og Store.

Brandt.

Kun lidt, Herr Pastor, kunde jeg gaae ind
Paa Deres Maade at betragte Tingen;
Men af Naturens Værker er der ingen,
Som ikke gjør et Indtryk paa mit Sind.
Hvorfor, det veed jeg ikke rigtig selv —
Det er mig tidt som stod jeg ved en Elv
Og saae forbauset, henrykt imod Bunden;
Jeg følte hvad jeg saae, men aldrig fandt
Dets Udtryk Vei fra Hjertet og til Munden.
At jeg blev Landmand var mit Held, det bandt

Mig fastere til det, der var min Lyst;
Og medens Mange vælge Vei af Grunde,
Som tidt de neppe selv forklare kunne,
Har jeg kun adlydt Stemmen i mit Bryst.
Det gi'er mig Styrke, gjør mig glad ved Alt!
Og heller ikke veed, oprigtig talt,
Jeg noget Uheld, som mig kunde slaae
Saa stærkt til Jorden, at som død jeg laae.
Selv om De nys uvillig havde nægtet
Mig Deres Datters Haand, og selv om hun
Mig glemmende en Anden havde ægtet,
Og ærede Herr Pastor, tro mig kun,
At jeg veed Intet, der som dette vilde
Mig bringe ud af Ligevægten, jeg
Forvandt det atter tidlig eller silde;
Naturen vilde sikkert reise mig.

Waller (rækker ham Haanden).

Min unge Ven, her er min Haand, vi to,
Vi stemme ganske godt, og naar min Datter
Dem iffun halvt, ja halvt saa meget skatter
Som jeg . . .

Brandt.

Herr Pastor, det vil jeg dog tro.

Waller.

Saa vær De vis om, ingen Herr Baron,
Han være nok saa riig, kan mig erstatte
Paa nogen Viis Forvalterens Person.
Men for at naae det Maal, som vi os satte,
Saa lad os huske Planen. Deres Ven,
Søg ham nu snarest, gaa kun strax derhen!
Aftal med ham, hvad vi fornødent troede …

Brandt.

Stol De paa ham, det er et dygtigt Hoved,
Han spiller just Comoedie brillant,
Helst slige Roller.

Waller.

Naa, det er charmant!
Saa skynd Dem til ham; jeg kan ikke sige
Dem hvor jeg længes næsten til at see
Det Udfald, som vi faae paa vor Intrigue.

Brandt.

Jeg flyver alt.

(Han gaaer hurtigt bort.)

Waller.

Naa, det er vel! Maaskee
Kan dette Puds os give Stof at lee.

(Han gaaer ind i Præstegaarden.)

Anden Act.

(Scenen som i første Act.)

Förste Scene.

Lise. Brandt.

Lise.

Nei, bedste Fredrik, du gjør Uret i
At sinke mig, det er al'rede silde,
Og der er Meget endnu at bestille.
Tænk kun om Moder kom herned, og vi
Stod her i al vor Rolighed og talte,
Hvad vilde hun da sige?

Brandt.

Du befalte
Mig selv at komme; det blev jo bestemt
Vi skulde underhandle med din Fader.

Lise

Ja, det er sandt, nær havde jeg det glemt
For lutter Hastværk. Men saavidt det lader
Er Fader heller ikke stemt dertil.

Brandt.

Ja ja, min Pige, ganske som du vil.
Forøvrigt synes mig din Fader glad

Og veloprømt fornylig da jeg talte
Med ham herude, og vi fulgtes . . .

Lise.

Hvad?
Du talte med ham her?

Brandt.

Ja vist, jeg talte . . .
(afsides)
Ih fy for Skam, der bar jeg galt mig ad.
(høit)
Javist, vi talte her om Et og Andet,
Om Rug, om Havre og om Ploielandet,
Om Foderblandingen for Koer og Heste,
Om Byg . . .

Lise.

Min Ven, hvad bryder jeg mig om
De tusind Ting . . .

Brandt.

Nei, men jeg troede, Bedste,
Du vilde vide netop hvi det kom . . .
Hvordan det gik . . . hvori det kunde ligge . . .

Lise.

Du taler saa forstyrret, jeg forstaaer

Dig neppe, kjære Frederik, du gaaer
Bestemt og skjuler Noget for mig — ikke?

Brandt.

Jo, bedste Pige, jeg vil skrifte dig
Den Ting oprigtig, skjøndt jeg jo har lovet
At skjule den for dig.

Lise.

Du ængster mig . . .

Brandt.

Du veed, min Pige, da jeg nylig vored
Mig ind i Haven, og da du forlod
Mig her ved Træet, og gik ind i Huset,
Mens du paa Fingren kyssede, da stod
Jeg længe svimlende som en Beruset.
Jeg mærked ikke, at din Fader kom,
For ganske pludselig jeg saae mig om;
Da standsed han mig, jeg blev lidt forvirret . . .
Jeg troer, han spurgte mig hvorpaa jeg stirred
Og Sligt, der jog mig Blodet til min Kind.
Jeg svared Noget hen i Veir og Vind,
Som jeg kun lidet husker nu . . .

Lise.

Og saa . .

Brandt.

Og saa, min Pige, tilstod jeg din Fader
Min Kjærlighed til dig, og som det lader
Har han slet Intet derimod; han saae
Det, yttrede han aabent, endog gjerne. . . .

Lise.

Da Gudskeelov! Men siig mig, var han vred
Fordi jeg ikke havde sagt . . .

Brandt.

Jeg stred
Med ham derom, og søgte at bortfjerne
Hans Tvivl om Tillid; men det hjalp kun lidt;
„Nei, straffes maa hun," sagde han, „men blidt,
Lemfældigt maa hun straffes. Seer De, Kjære,
De veed vi ventede idag Visit
Af en Baron fra Kjøbenhavn; men sære
Omstændigheder hindre ham at komme,
Det har han skrevet mig. Nu er min Plan,
Og jeg vil haabe til, at den gaaer an,
Naar De vil hjelpe mig; nok muligt Somme
Cureres kan derved for Et og Andet."
Han meente hermed, kan du nok forstaae,
Din Moders Ringeagt for Alt fra Landet.

Lise.

Nu er hans Plan?

Brandt.

Hans Plan, min Glut, er den
At en for nylig her ankommen Ven
Af mig, en Candidat, en munter Fætter
Skal gi'e sig for Baronen ud . . .

Lise.

Nu gjetter
Jeg allerede Resten. Vil man see
Min Herr Papa, han tænker paa Intrigue;
Men det er godt, jeg veed hvad der skal skee,
Nu vil jeg . . .

Brandt.

Hvad, du vil dog ikke sige
Din Fader, at jeg har betroet dig det.

Lise.

Nei, kjære Ven, forstaae mig ikkun ret,
Jeg lade vil som om jeg Intet vidste,
Jeg ta'er imod den fremmede Baron,
Men omgaaes ham som en mig kjær Person;
Saaledes, Fredrik, vil jeg overliste
Ham med hans Plan.

Brandt.

Nei, Kjære, veed Du hvad,
Jeg synes ikke rigtigt om det Sidste,
Og skal jeg sige dig min Mening, jeg —
Jeg bar mig ganske anderledes ad.

Lise.

Og hvorfor det?

Brandt.

Aa jo, det synes mig
Saaledes kun; thi sæt at Candidaten
Ved al din Mildhed . . .

Lise.

Al min Mildhed . . .

Brandt.

Faaer
En Læk i Hjertet, vilde ikke Staten,
Han skulde tjene inden Dag og Aar
Da tabe ved din Spøg, og, Kjære, sæt . . .

Lise.

Aa, gjem du trøstig alle dine Sætter;
Thi du kan være sikker paa, du gjætter
Dog ikke deri letteligen ret.
For Ovrigt Tak for det du mig betroede,

At jeg vil tie kan du vel formode,
Og det lidt bedre end du selv har gjort.

Brandt.

Det vil da heller ikke sige stort —
Men lyve kan jeg ikke.

Lise.

Nei, det bør
Man heller ikke, kjære Ven .... Men hør
Jeg tør ei blive længere hernede,
Thi ellers gaaer det som det gik mig før,
Jeg vækker derved kun min Moders Vrede.
Vi sees jo snart igjen. (rækker ham Haanden.)

Brandt.

Net snart?

Lise.

Ja vist!

(spøgende)

Men med Baronen, ham du veed, fra Staden,
Ham maa jeg tale først.

Brandt.

Og saa tilsidst ....

Lise.

Saa er til dig naturligviis jo Raden.

(Hun gaaer ind.)

Anden Scene.

Holder. Brandt.

(Holder springer hurtigt ind fra Veien.)

Holder.

Naa fik I aftalt dog engang. Nu har
Jeg staaet her et heelt Qvarteer og ventet;
Jo du kom deiligt hjem til mig og hented
Mig med herhen ....

Brandt.

Du seer jo selv, jeg var
Forhindret fra det.

Holder.

Ja, paa saadan Maade
Er der Forhindringer i tusind Tal;
Og vil man derfor glemme hvad man skal ....

Brandt.

Bryd dig om Intet, og lad mig kun raade.
Hvad jeg har lovet kan jo skee endnu;
See dig omkring, nu vel, hvad synes du?
Behager dig Terrainet?

Holder.

Ingenlunde.
Her er for aabent, og hvad der er slemt,
Pastoren holder alt for mange Hunde.

Brandt.

For mange Hunde, det er ikke nemt
At vide hvorfor det kan dig genere.

Holder.

Jo, seer du, Ben, hvis jeg maa retirere.
Sæt det slaaer feil, sæt Fruen skulde abne
At jeg er ingen virkelig Baron ....
Du har fortalt hun har den slemme Vane
At lade sine Lunger faae Motion
Engang imellem, og hvad min Portion
Af Taalmod angaaer, den er ikkun lille,
Saa var det rettest om jeg ganske stille
Mig kunde snige bort. Jeg troer nu paa
For ganske sikkert, at det gaaer mig ilde.
Jeg duer ei til Rollen.

Brandt.

Snak, jeg saae
Dig jo forleden spille med hos Wille,
Og det forsikkrer jeg, at alle Gjester
Paastod, du gav din Rolle som en Mester.

Holder.

Aa ja, men her er det en anden Sag,
Her har man ingen Lamper, ingen Sminke,
Her skal man træde op ved høilys Dag;

Pas paa, jeg kommer fra det som en Sinke.
Og seer du, var det endda dermed gjort,
Saa vilde jeg det ikke regne stort.
Men Eet gjør det betænkeligt at spille!
Tænk om jeg bli'er forelsket i det lille
Velsignet smukke Pigebarn, hvad saa?
Saa har jeg det saa godt.

Brandt.

Aa, hvilken Sladder!
Et eneste Minut du hende saae
I Kirken mellem sine Frænder staae,
Da hun til Degnen Clausens Barn stod Fadder.

Holder.

Ja, præk du væk, det er unyttigt Møie!
See til Baronen, om han ikke fik
Sit Hjertesaar blot ved et flygtigt Blik,
Og jeg har som du veed et sikkert Øie.
Men lad kun gaae, du er min gamle Ven,
Og mellem Venner ta'es det ei saa nøie.
Desuden skulde det sig ogsaa føie
Saa desperat, at jeg forliebes, den
Febrile Tilstand svinder nok igjen.

Brandt.

Det troer jeg med.

Holder.

Ja, ja, stol ei formeget
Og sikkert just derpaa, thi du maa troe
Mit Thermometer er gevaltig steget.

Brandt.

Na, kjære Holder, lad mig nu ha'e Ro
For al din Spøg. Vi staae kun her og glemme
Hvorfor du nylig hid til Haven kom;
Du vilde jo herhen og see dig om,
For senere at være her som hjemme
Og give Rollen mere ugeneert.
Saa see dig om saa meget som du gider,
See for, see bag, see dig til alle Sider,
Saa det kun siden ikke gaaer forkeert.

Holder.

Men veed du hvad! Det Dummeste forresten
Ved hele Sagen, giv mig Ret deri —
Det er dog, at jeg ikke kjender Præsten.
Vi spille under Dækket sammen, vi,
Som ingensinde have seet hinanden.
Ja, læg Du Mærke til ....

Brandt.

For Fanden,

Hvor du har mange Skrupler, er det ei
En ligegyldig Sag?

Holder.

Vist ikke! Nei,
Det anseer jeg for overmaade rigtigt,
Naar Sammenspillet skal gaae godt og rigtigt.

Brandt.

Hør, Holder, kom, nu vil vi gaae vor Vei,
Jeg mærker nok, for hvert Minut, vi blive
Ved Gaarden her, du føder gal Mands Frygt,
Dit Kammers Luft vil den igjen fordrive.
Hvad mig angaaer, jeg stoler paa din Kløgt.

(han trækker ham afsted.)

Tredie Scene.

Waller. Fru Waller.

(komme begge ud fra Gaarden.)

Fru Waller.

Jo, bedste Waller, Gangene maa rives.

Waller.

Du veed jo nok, at Hans slaaer Græs idag.
Og det er dog en ganske egen Sag ....

Fru Waller.

Hør, kjære Mand, lad os nu ikke kives!
Du seer da nok, at det gaaer ikke an,
Saaledes som det nu seer ud i Haven
At gaae herned med en saa fornem Mand
Som Herr Baronen. Vær kun ikke gnaven
Og lad mig raade .... Ja, hvis du blev inde,
Og ikke traf ham om; — men Gud bevare,
Det er umuligt for dig! Nei, jeg troer,
Selv om du vidste, at der var en Skare
Af Røvere herude ....

Waller.

Tie dog bare,
Lad mig faae indført et fornuftigt Ord.

Fru Waller.

Fornuftigt? Seer man det, som var det dumt,
Jeg foreslaaer; men hvad, det tør jeg sige,
Det er ei nyt, at det jeg kalder lige,
Det kalder tvertimod du krumt. —
See, det var Rivningen! — Og der er Linden
Den store, nede ved Elises Sti,
Der bruser ud og basker En om Kinden
Hver Gang at man spadserer der forbi.
Hvor tidt og ofte har jeg ikke

Dig bedet: Lad det Træ dog bygge om,
Men mon jeg vel endnu til Maalet kom!
Nei, jeg skal falde først paa Knæ og tigge.

Waller (hidsig).

Det kan du spare, Kone, thi det skeer
Saa sandt jeg lever aldrig nogensinde;
Du veed til Træet knytter sig et Minde ...

Fru Waller.

Det er den gamle Vise, men jeg seer
Aldeles ikke hvad det gjør til Sagen;
Man kan jo meget godt notere Dagen
Da det er skeet, man vil erindres paa.

Waller.

Hør, Kone, det maa du af Tanken slaae,
Det vækker kun til ingen Gavn min Harme.
Imidlertid, for at faae Trætten endt,
Hvoraf vi begge to er bleven varme,
Saa lover jeg dig, der skal blive sendt
I Marken efter Hans, og han skal rive
Dig Haven; men eet Ord saa godt som to,
Hvor Træet staaer, der skal det ogsaa blive.
Og dermed, Kone, slaae dig nu til Ro,
Pynt op dit Lysthuus der; endskjøndt hvo veed,
Maaskee Baronen glemmer reent at komme.

Fru Waller.

Jo vist! Forglemme? Hvis han var som Somme.

Waller.

Ja, derom veed vi dog kun lidt Beskeed;
Du kjender Intet til ham, jeg ei heller . . .
Desuden Manden kunde Forfald faae,
Han kunde blive syg . . . .

Fru Waller.

Aa nei!

Waller.

Hvad gjelder
Det at han kommer ikke; pas nu paa.

Fru Waller.

Jeg vædder, at han kommer; ja jeg veed
Bestemt, han kommer, — og det maa jeg sige,
Vi have Grund at glæde os derved.
Er det ei meget for en fattig Pige
I vore Tider, at en ung Baron
Som han tilbyder hende sin Person.

Waller.

Nu nu, min Hustru, fattig er hun ikke . . . .
Vel er det sandt, at ingen Grunker ligge
Paa Kistebunden; vist er det vi kunne
Ei Medgift give hende, men Forstand

Og Hjerte har hun hvad man ønske kan;
Og ret som alle vore Børn er sunde,
Saa er hun sund og frisk, har Liv i Øiet,
Og naar hun ei forstyrres i sin Fred,
Saa er hun stedse munter og fornøiet.
See, det er meget som hun bringer med!
Og det er Spørgsmaal dog om Herr Baronen
Med al sin fine Sands for Verdenstonen
Forstaaer at skatte netop det hos hende.
Og om det muligt ei den Skjønhed var,
Den hun vel efter dig min Hustru har,
Som fik hans Sandselighed til at brænde.
Du veed, han har jo aldrig talt med hende.

Fru Waller.

Det veed jeg ikke, Waller! Hvorfor skulde
Han ei vurdere hendes Værd tilfulde!
Det er dog rimeligst? . . . .

Waller.

Saamæn — aa ja,
Jeg nægter ikke Muligheden, Kjære.
Men tilstaae maa jeg, at det vilde være
Mig meget kjærere, han blev herfra;
Desuden, see vi til vor Datters Lykke,
Og det er Hovedtingen jo, saa er

Den Grundvold svag, hvorpaa vi her vil bygge.
Hun elsker Brandt.

Fru Waller.

Det har hun dig fortalt?

Waller.

Det har hun ikke, men ....

Fru Waller.

Det er for galt,
Vi skulde give hende bort til ham,
En Klods fra Landet, en For .... aa, jeg gider,
Ei sige det .... Det er en evig Skam.

Waller.

Du kjender maaskee ei hans gode Sider.
Hvad mig angaaer, min Hustru, maa du troe,
Jeg vilde helst ham vælge af de to.

Fru Waller.

Det troer jeg gjerne! O ja, hvorfor ikke?
Saa fik du Een, med hvem du kunde ligge
Og trække om den hele Dag, saa vilde
Jeg neppe see dig hjemme meer ....

Waller.

Naa, naa!
Det vilde dog vel ei gaae slet saa ilde;
Mit Huus, min Dont, ei sandt dem passer jeg,

Og naar det saa forresten glæder mig
At gaae en Tour i Marken eller Lunden
Og tænke over Livet der, saa seer
Jeg derved intet Dadleligt i Grunden.
Men lad os ikke tale derom meer;
Let Tiden gaaer, Baronen er ivente —
Du glemmer reent dit Lysthuus — gaa derhen,
Pynt op — ime'ns — jeg kommer strax igjen —
Vil jeg vor Avlskarl hjem til Haven hente.

(han gaaer ud i Marken.)

Fjerde Scene.

Fru Waller.

Hvor det er tungt! — Jeg veed, han er saa god
Som nogen Mand, men Smagen for det Fine,
Den faaer han aldrig, den faaer aldrig mine.
Man skulde troe, det laae i deres Blod.
Jeg frygter for, vi anstaae ei Baronen;
Han kan umulig synes godt om Tonen,
Der hersker her, men jeg — har ikke Skyld —
Gud veed, jeg strider over mine Kræfter.
Det er desværre nu den omme Byld
Hos Waller, som jeg ei tør røre ved,

Og hvad skal jeg? — Jeg maa jo give efter,
Hvor nødig end ....

Femte Scene.

(Fru Gingham kommer ilende ud fra Gaarden, efterfulgt i nogen Afstand af Lise).

Fru Gingham. Fru Waller. Lise.

Fru Gingham (raabende).

Fru Waller! Waller! Kjære
Fru Waller! Naa, der er De Gud skee Lov!
Jeg gaaer og søger Dem; det gaaer paa Ære
Ei an, den Blomkaal, den er altfor flau.
Jeg gaaer i Kjøkkenet — tilfældigviis,
Det syntes mig jeg hørte der en Skraalen —
Men jeg tog feil af Stedet; det var — der
I Bryggerset, de slagtede en Griis.
Naa, tænkte jeg, du er nu engang her
I Kjøkkenet, du skal dog smage Kaalen;
Fru Waller har saamange Ting at passe,
Hun har ei Hænder nok til denne Masse;
Saa smagte jeg da, — men mit Blod blev Iis —
Saa slet en Kaal, De var prostitueret,
Hvis den var bleven for Baronen sat —

Han havde Dem for Peer og Poul blameret.
Jeg skyndte mig at faae Elise fat,
Lod hende smage — — ikke sandt, min Pige,
Den Kaal kan ikke spises . . .

Lise.

Spises vel —
Men den er ikke god.

Fru Waller.

Da maa jeg sige,
Saa er det Marthes Skyld . . .

Lise.

Jeg kan ei troe
Det, kjære Moder; jeg var selv hos hende.
Vi fulgte Kogebogen Ord til andet,
Den blev ei overtraadt den mindste Kjende.
Du veed, den lykkes ellers ganske godt
Og flinkt for os, naar vi den lave blot
Saadan som vi er vant dertil paa Landet.

Fru Waller.

Ja, Sludder Sladder, jeg kan nok forstaae
Din Mening, Barn, det er kun Drillerier.
Jeg veed ret godt, du stikler altid paa
Den Kogebog — Ja, seer vi det, du tier —

Fru Gingham.

Min bedste Waller, De er vist for streng
Mod deres Datter — —

Fru Waller.

Nei, paa ingen Maade;
Jeg kjender hende. Lad De mig kun raade.
Hun dadler Alting, — Alting, Fleng i Spreng
Saasnart det kun er fiint — og er fra Staden.
Den Kogebog, den dadler hun især,
Og jeg tør sværge hun fordærver Maden
Ikkun for Kogebogens Skyld. Ja, vær
De kun forvisset om — —

Lise (nedslaaet).

Hvis Moder tykkes,
Saa kan jeg jo gaae ned og prøve paa
Om ei en anden Ret mig bedre lykkes.

Fru Waller (formildet).

Ja, gjør du det, Elise; skynd dig, gaa —
Og hør, mit Barn, tænk over hvad du kan
Paa dit og dat, og confereer med Marthe,
Maaskee I kunne finde lidt Aparte,
Som man kan byde saadan fornem Mand.
Jeg har saa travlt med tusind' andre Sager,

Jeg skulde gjøre Lysthuusstuen ved — —
Ja kom, Fru Gingham, hjelp De mig dermed

Fru Gingham.

Ja med Fornøielse, som De behager.

(De gaae ind i Lysthuset og Lise i Gaarden).

Sjette Scene.

(Baronen kommer fra Gaardslaagen).

Baronen.

Man sagde mig Familien var her,
Her seer jeg Ingen — dog de vil vel komme;
Jeg vente vil paa Lykke og paa Fromme,
Det er jo muligt, man er ganske nær.
Jeg kan ei nægte, jeg er fatigeret,
Mit Ridt herud var temmelig forceret;
Det var saa seent jeg ændrede min Plan,
At det jo var Nodvendighed at ile.
Imidlertid nu tænker jeg at hvile
Mig ud i Landets Skjød saa godt jeg kan;
Her haaber jeg, vil Lykken mildt mig smile; —
Her er saa roligt ved Naturens Barm,
Alt er saa frisk, saa duftende, saa stille,
Og det gjør godt, sig af og til at skille
Fra Hovedstadens Uro, fra dens Larm,

Her venter jeg igjen at see det lille
Elskværdig friske Pigebarn, jeg saae
Engang i Byen ved et flygtigt Møde,
Her haaber jeg min Glædes Morgenrøde
Og hvis ei alle gode Mærker slaae
Mig feil, her venter jeg at bøde
Paa Hovedstadens Fjas og Lefleri
Ved en Portion naturlig Trylleri.
Pastorens Brev var saa gemytligt smukt,
Det havde ei den overspændte Flugt,
Man seer saa tidt; det var ei de Tirader,
Man kjender udenad, dets Sprog flød let
Og mildt, poetice at ligne det,
Som Bækken mellem friske Blomsterrader.
Vel er det sandt, mit Haab blev ikke stilt,
Mit Hovedspørgsmaal lod han ubesvaret,
Men det var rimeligt, at han bevared
Svar til jeg kom, og vi hinanden saae —
Dog tys! der har vi Nogen! — Ah, det maa
Vel være Fruen. — Naa, hun gjør Parade,
Jeg troer hun har en halv Snees Sløifer paa.

Syvende Scene.

Fru Gingham. Baronen.

Fru Gingham (kommer fra Lysthuset).
Min Gud, en Fremmed!

Baronen (nærmer sig hende).
Hvis De vil tillade
Jeg standser Dem — — Det er Fru Pastorinden?

Fru Gingham.
Mit Navn er Gingham.

Baronen.
Ah, maaskee Veninden
Af Huset?

Fru Gingham.
Rigtig.

Baronen.
Og mit Navn er Selle.

Fru Gingham.
Hvordan, Baronen? Naa, det er mig kjært,
Nu skal jeg øieblikligen Dem melde.
Vi ventede Dem ei saa tidlig.

Baronen.
Nei,

De ventede mig naturligviis slet ikke;
Mit Brev —

Fru Gingham.

Hvordan?

Baronen.

De veed det mulig ei,
Jeg sendte Brev med Afbud?

Fru Gingham.

Det maa ligge
Da sikkert underveis; her veed det Ingen.
Men hvordan gik det til? . . .

Baronen.

At jeg dog kom —
Ja, seer De, bedste Frue, det er Tingen —
Den Sag er ikke værd at tale om.

Fru Gingham.

Saa tier jeg; men at De ventes her
Og som en Gjest, der alt er Huset kjær,
Det har Fru Waller sagt mig nys expresse.

Baronen.

Tillad mig da en lille Bøn, da man
Ei veed om dette Afbud her, saa kan
Det ikke have nogen Interesse —
Og hvis De derfor —

Fru Gingham.

Vil fortie det?

Ja, hvorfor ei? Derpaa kan de sidere.

Baronen.

Saa har jeg alt og det end for jeg ret
Er kommen ind i Huset, sat mig i
En Gjeld, jeg stræbe vil at liquidere.

Fru Gingham.

En Gjeld til mig? Derfor? Ih nei, Gud fri
Mig vel; jeg skulde Fordeel drage
Af en saa simpel Hoflighed. Nei, vi
Paa Landet her, vi staae jo vel tilbage
For Hovedstadens Folk i Et og Andet,
Men at vi ganske skulde mangle Smag,
For Selskabslivets Fordringer paa Landet,
Det tør . . .

Baronen.

Jeg tvivler ikke; — Men behag
At sige mig, hvor træffer jeg Pastoren?

Fru Gingham.

Han gik for ganske nylig bort fra Gaarden,
Men Pastorinden er herude, jeg
Skal hente hende strax —

(raaber)

Fru Waller! Waller!

Kom lidt herud, aa kom lidt ud til mig.

Ottende Scene.

Fru Waller (fra Lysthuset). **Fru Gingham. Baronen.**

Fru Waller (idet hun træder ud af Lysthuset).

Min kjære Gingham, er det Dem, som kalder?

Men ih! hvad seer jeg!

Fru Gingham (præsenterende).

Herr Baron v. Selle.

Fru Waller (forskrækket).

Min Gud saa tidlig lod han sig ei melde ...

Baronen.

Fru Pastorinden vil i Gunst tilgive

At jeg forstyrrer Dem ved min Visit;

Men Længsel efter dog engang at blive

Bekjendt med dem, om hvem jeg alt saa tidt

Har hørt saa meget Godt, maa Skylden bære.

Fru Waller.

Aa, Herr Baron, det er os megen Ære;

En Mand som De, saa hæderlig bekjendt,

En Adelsmand desuden ...

Baronen.

O, jeg beder,
Med Adelskab er det kun lidt bevendt
For Tiden; thi oprigtig talt, hvo freder
For Alvor nu derom — det notabene.
Som ikke Aandens er. Fuldtvel man veed,
At det har ikke synderlig Værdi;
Og at dets Sol alt længst er gaaet ned. —
Imidlertid, kan begge man forene . . .

Fru Waller.

Saa har det Værd, det skulde jeg formene;
Og Herr Baronen eier begge — Vi
Veed god Beskeed — Vi leve vel herude
Paa Landet, i en lidt afsides Kant,
Og vist er det, man nødes til at tude
Tidt med de Hunde, som man er iblandt,
Men derfor tage vi dog livlig Deel
I Alt hvad Hovedstadens er, og kjende
Hvad der er elegant og fiint. Vi tænde
Vort Lys ved dens; og hvis Baronen troer
At vi kun sysle her med Korn og Meel,
Med Ploug og Harve, kort kun med vor Jord,
Tør jeg forsikkre . . .

Baronen.

Ingenlunde!

Fru Gingham.

Jo,

Det er de Kjøbenhavnere paa Ære
Ei sjelden just genegne til at troe.
De oversee os, som paa Landet boe.

Baronen.

De bedre dannede vist ei; de bære
Just Agtelse for dem, der, fødte der,
Naturens ægte Børn, ei stadig tragte
Kun efter Hovedstadens Narrefærd
Og tusind Ting, der ere uden Værd,
Men stille dybt i deres Hjerte agte
Den sunde Glæde, som forundtes dem.
Hvad mig angaaer, skjøndt jeg jo vel har hjem'
I Hovedstaden, kan jeg ikke nægte
Jeg søger gjerne hen til Livet her,
Fordi dets Simpelhed er mere ægte
I mine Øine end det Glimmer-Skjær,
Som dækker Kjøbstadlivet.

Fru Gingham (afsides).

Du min Gud,

Er det et Sprog for en Baron? . - .

Fru Waller (afsides).

Hvorledes?

En Mand som han ....

Baronen.

Derfor tog jeg herud.

Der, tænkte Jeg, der vil du sikkert glædes,
Der lærer Du at kjende Folk, hvis Færden
Er saa forskjellig fra den dagligdags
Du seer, og fra den store Flok, hvis Verden
Kun er Adspredelser og Tant og Fjas.
Og derfor, kjære Frue, skjøndt jeg kun
Har Deres Datter seet en flygtig Stund,
Jeg fængslet blev ved hvad jeg saae hos hende,
Den Frihed for alt Slags Coquetteri,
Hvorpaa Naturens Barn jeg kunde kjende.

Fru Waller.

Ja, dannet er hun; De maa troe, at vi
Har gjort for hende Alt hvad vi formaaede,
Og der er Intet, som hun mangler Kundskab i.

Fru Gingham.

Ja, det er vist og sandt; hun kjender baade
Det Ene og det Andet. Hun kan male — —
Gud, sikke Blomster.

Baronen.

Saa hun maler smukt?

Fru Gingham.

Ja, Herr Baron, lad os kun ikke tale
Derom. Jeg saae igaar en Kurv med Frugt,
Hun havde malet, den kan ei beskrives;
Hver Frugt var som den leved', noget Sligt
Man skulde næsten ikke troe der gives.

Baronen.

Men hvo var hendes Læremester, da
Udbyttet af det Lærte var saa rigt?

Fru Waller.

Det var min Mand; hvor han har faaet det fra
Det veed vor Herre, lært det har han ikke.

Fru Gingham.

Ja, Sligt skal, siger man, i Blodet ligge.

Fru Waller.

Af mig har derimod Elise lært
Hvad der udfordres af den gode Tone,
Og faldt det mig endogsaa stundom svært,
Jeg drev det dog igjennem som en Kone,
Der veed at fremme hvad der er det værdt.
Jeg lærte hende hvad for flere Aar
Tilbage selv jeg rostes for at eie,

Jeg lærte hende sidde, gaae og neie,
Kort sagt Tornuren, som man ret forst faaer
Naar man har levet i en Hovedstad.

Baronen.

Saa Fruen har da levet der?

Fru Gingham.

Ja, levet?
Min Gud, hvor kan Baronen sporge ad?
Mig synes virkeligt at det staaer skrevet
Paa vore Pander, vi er fødte der?

Baronen (ironisk).

Tilvisse ja, min Frue; ja jeg nægter
Det ingenlunde. Man seer strax, det Skjær,
Som Modens Almagt kun at give mægter,
Det ligger paatrykt Dem — —

Fru Gingham.

Aa, Herr Baronen
Er altfor god.

Baronen (afsides).

Hun er fortrinlig Konen.

Fru Waller (sagte til Fru Gingham).

Aa, bedste Gingham, gaa De ind og bed
Min Datter pynte sig, og hjelp De hende;
Nu staaer hun vist i Kjøkkenet, og veed

Ei af hans Komme ... Men vær ikke vred,
At jeg tillader mig saadan at sende
Dem ind og ud — —

Fru Gingham (sagte til Fru Waller).

Ih nei, paa ingen Maade;
Jeg gaaer, min Kjære, lad De mig kun raade.

(Hun gaaer ind.)

Baronen (afsides).

See saa, der slap vi hende. Det er vist,
Jeg kommer under gunstige Auspicier;
Hvis man skal slutte af de faa Indicier,
Jeg alt har faaet i den korte Frist,
Saa har jeg truffet godt paa landlig Hygge.

Fru Waller.

Undskyld mig, Herr Baron — min Uopmærksomhed —
Det var en Sag af megen Vigtighed;
Men hvis jeg nu igjen tør ha'e den Lykke —

Baronen (med et lille Buk).

Hm! — Herr Pastoren, — er han ei tilstede?

Fru Waller.

Han maa vist komme strax igjen, han gik
I Marken kun et lille Øieblik;
Og seer jeg ret, saa har vi ham alrede.

Baronen (afsides).

Ah, Gud skee Lov!

Niende Scene.

Waller. Fru Waller. Baronen.

(Waller fra Marken.)

Fru Waller.

Naa, skynd dig, kjære Mand,

Vi vente dig..

Waller.

Ja saa!

Fru Waller.

Baro — —

Waller.

Baronen?

Baronen.

Vil ha'e den Glæde . . .

Ah!

(afsides)

Nu gaaer det an!

Det gjelder kun om han kan holde Tonen.

høit)

Saa det er Herr Baronen?

Baronen.

Ja, von Selle —
De kjender Grunden, bedste Herr Pastor,
Hvorfor jeg kommer ... Maatte den da gjelde
For overflødige Indledningsord,
Og maatte De med Venlighed modtage
Den, som desværre kun er fremmed her.

Waller.

Tænk ei paa det, De er mig lige kjær,
Og hvad min Kone angaaer, ja, saa vær
(seer hen til Fru Waller)
Forvisset om, hun vil ei staae tilbage
I Venlighed imod en saadan Gjest.

Fru Waller.

Nei, jeg forsikkrer, vi betragte Alle
Baronens Komme hertil som en Fest.

Waller (afsides).

Nu, paa min Ære, det tør man vel kalde
At smigre Candidaten.

Baronen.

Hvad jeg meest
Er bange for, er at jeg ikke skal
Med samme Glæde sees af Deres Datter.
Jeg frygter for, at hvad jeg høiest skatter,

Den Omgangsfrihed, Simpelhed og ai
Den landlige Naturlighed, som jeg
Af flere Grunde sikkert tiltroer hende,
Skal tabe derved, at jeg nærmer mig
Som Beiler; og lod det endnu sig vende
Saaledes, at hun ikke aơned Grunden,
Hvorfor jeg kom herud, og hvad jeg vil
Med mit Besøg, da gav jeg meget til;
Thi hun var da. ei sandt, langt mindre bunden.

Fru Waller.

Men det er skeet — igaar i Middagsstunden — —

Waller (afsides).

Jeg troer saa Skam, at Candidaten rimer!
Han skulde spille Kjøbstadscavalleer,
En Modens Gjæk en Nar, af hvem man leer.
Og i dets Sted, saa staaer han her og rimer
Saa gratiøst det Ene med det Ander,
Om Omfangsfrihed, Simpelhed og Landet,
At man i ham strax Candidaten seer.

(sagte til Baronen)

Herr Candidat, — hvad eller Herr Baron, —
De maa ved Himlen være mere lapset,
Maa give os en ordentlig Portion
Af svulstig Snak og af Declamation,

Som De fra en og anden Bog har rapset.
Troer De, min Hustru kan . . .

Baronen (afsides).

Er Manden gal!
Han beder mig agere Laps; hans Kone
Er passioneret muelig for den Tone.
Saamæn det ligner hende. Naa, da skal
Jeg svare for, det Huus er godt at gjeste.
Jeg er ei bunden end, det er det Bedste.

Fru Waller (sagte til Præsten).

Min kjære Mand, hvad briskéd' du Baronen,
Han blev saa mut.

Waller (sagte til sin Kone).

Saa mut, aa Passiar!
Det var en lille Spog.

Fru Waller (sagte til Præsten).

En Spog? Saa var
Den muligviis anstødelig mod Tonen.

Baronen (høit).

Fru Pastorinden har mig nys fortalt,
At De var Maler, Herr Pastor, at Alt
Var medfødt, og forstod jeg ret Productet
Af Deres Glæde ved Naturen. Har
De denne Glæde ingensinde frugtet

Paa den Familie, som De om Dem har?
Om Deres Datter veed jeg det, men nu
Fru Pastorinden — staaer ei Deres Hu
Til Landets stille Skjønhed, til den Lykke,
Naturen skjænker dem, som boe og bygge
I dens Pauluner?

Waller (sagte til Baronen).

Det er splittergalt!
Moralen hjelper ei, Satiren ene;
Derom er jeg alt længe paa det Rene.

Baronen (sagte til Waller).

Hvordan Satiren? Her? Oprigtigt talt
Jeg fatter ikke rigtig denne Scene.

Waller (sagte til Baronen).

Nei, det er vist, den er opfattet feil,
En rigtig petit-maître maa De give,
En ægte Løve, De maa overdrive;
Bryd Dem om Intet, og sæt De kun Seil
For Alvor til. Tro De mig, Ven, jo mere
Desbedre; det er det, som skal curere.

Baronen (sagte til Præsten).

Forstod jeg Dem kun rigtigt, men det gaaer
Langt over mine Evner, Herr Pastor.

Fru Waller (afsides).
Nu hvidske de paa ny; jeg gad dog vist
Hvorfor de stikke Hovederne sammen,
Man skulde troe de pønsed paa en List.

Waller (sagte til Baronen).
Da seer jeg nok, at vi gaae af med Skammen,
Hvis De vil blive stadig saadan ved.

Fru Waller (afsides).
Min Gud, jeg faaer et Indfald, denne Herre
Er mig suspect; hans Snakken op og ned
Om Landet og Naturen — ja, desværre,
Det kan ei være andet, — jeg tør sværge paa,
At han er ikke meer Baron end Waller.
Men vent kun du, jeg skal nok Visbed faae.

Baronen (afsides).
Jeg gad dog vide, hvordan dette falder
Ud tilsidst.

(høit)

Men Herr Pastor, mon ikke
Vi gjorde rettest om vi søgte Tag;
Der falder Dug; — der kan De see den ligge
Paa Træets Blade.

Waller.
Ganske vist! Behag

At træde ind; — der vil De sikkert finde
Min Datter.

Baronen.

Ah, jeg takker!

Fru Waller (afsides).

Far i Mag,
Hun kommer ei før jeg vil gi'e mit Minde.

(De forlade Haven.)

Tredie Act.

En Sal i Præstegaarden.

Første Scene.

Baronen.

Ah! Gud skee Lov, jeg faaer lidt Luft igjen!
Jeg troer, de Mennesker maae være gale,
At slutte til fra deres Færd og Tale.
Pastoren hvidsker mig bestandigt: „Ven,
Det gaaer ei godt, lidt mere Lapseri,
De seer jo selv hvordan hun er, min Kone —
Og Lise har fortjent, hun ei gaaer fri.“
Men Fruen taler i en anden Tone,
Hun taler skarpt imod mit Frieri,
Hun siger, jeg er let at gjennemskue —

Og kneiser stolt, og giver sig en Air
Som var hun ringest en Ministerfrue.
Forunderligst er det, da jeg kom her
Til Stedet, før jeg endnu saae Pastoren,
Da kunde man knap komme hende nær
For Smigreri; jeg troede jeg var kaaren
Til Husets Guddom eller Skytspatron —
Og Eet har vi desværre ogsaa fælleds,
Det, at vi begge af en god Portion
Af Brovleri og Virvar overvældes. —
Og Datteren — hvem mit Besøg dog gjaldt —
Har ei endnu sig viist paa Skuepladsen,
Og ved sit Smiil, sin yndige Gestalt
Mig venligt bragt til at forglemme Massen
Af qvalfuld Snak. — Jeg troer, jeg lader Alt,
Min Kjerlighed, min drømte Lykke fare,
Og reiser bort.

Anden Scene.

(Lise, fra det tilstødende Værelse).

Lise. Baronen.

Lise (idet hun træder ind, afsides).

Jeg skulde dog ha'e talt
Med Han.... Baronen mener jeg, naar bare ...

Baronen (afsides).

Der kommer hun jo ret som hun var kaldt!

(høit)

Min Frøken, endelig har jeg den Glæde . . .

Lise.

Ah, Herr Baronen . . .

Baronen.

Tilgiv mig, De veed

Maaskee fra Deres Fader allerede

Om Grunden til mit Komme lidt Besteed?

Lise.

Nei, fra min Fader — maa jeg tilstaae Dem . . .

Baronen.

Velan fra Deres Moder da; De skjænke

Mig derfor Lov at tale ligefrem,

Og beder jeg da fremmest Dem betænke,

At om De muligt i min Adfærd finder

Lidt Hurtigt, lidt maaskee Uoverlagt,

Det dog, bevæget af en høi're Magt,

Der ved sit Bud bestemmer os og binder,

Ei kunde være anderledes.

Lise (skjælmsk).

Vil

Man see! — Hvor det er ærligt, Herr von Zelle —

En høi're Magt har altsaa virket til
At til Besøget her De lod Dem melde?

(afsides).

Ja, vent — Herr Candidat, det spaaer jeg dig
Du skal ei døe i Synden — tro du mig.

Baronen (frapperet, afsides).

Hvordan? Hun spotter — kan jeg vel forstaae
Det anderledes!

(høit)

Frøken, Landets Fred,
Dets Hjertelighed og dets milde Hygge —
Den har jeg hængt alt fra min Barndom ved —
Den har jeg anseet for den rette Lykke;
Og skjøndt jeg selv desværre grumme lidt
Har prøvet den, jeg nød den dog saa tidt
Som mine Sysler tillod det. Jeg saae
Tilfældig Dem og følte, at ....

Lise (ironisk).

Og følte ....

Baronen.

Og følte, skjøndt jo vistnok meget kjølte
Min Plans lidt vel ungdommelige Glød,
Hvis Held jeg alt forud i Tanken nød,
At hvis jeg nu, hvad eller nogensinde,

Hvad endnu tvivlsomt var, mig skulde binde
Til nogen Qvinde, det da maatte være
En Pige, der det tidt misbrugte Navn,
Naturens Barn, med Sandhed kunde bære,
En Pige, som var fostret i dens Favn.

Lise (spøgende).

Og for en saadan vil Baronen glemme
En anseet Rang og en ophøiet Adel
Og give sig til Priis for Spot og Dadel?

Baronen.

Jeg agter ikkun lidt paa slig en Stemme;
Den utilborlige og stærke Vægt,
Som lægges derpaa hos min nære Slægt,
Har muligt just hos mig vakt meer end rigtig
Og gavnlig Ligegyldighed derved.

Lise (ironisk).

Ja, det er feil af Dem, den var De pligtig
At lytte til. Sæt Deres Frænder leed,
De mange ahnerstolte Adelige,
Ved Deres Sværmeri for Borgerlige,
Det var dog altfor haardt ....

Baronen (bestandig mere frapperet).

Hvordan det var,
Haardt eller ei, mig bryder ei med Feie —

Jeg saae i Dem mit Ideal, men var
Maaskee for megen Tillid til mit Øie;
Jeg tog herud ....

Lise (skjelmsk).

De tog herud, og har
Desværre, efter al den havte Møie,
Den Sorg at see ....

Baronen (irriteret).

O ja, den Sorg at see,
At jeg maa lade mig med Prosa nøie
Istedetfor mit Ideal, det høie —
Og hvad! Det er jo Ting, der hyppig skee!

Lise.

Det kan man kalde smukke Complimenter!
Hvo skulde troe det muelig af en Mand
Af deres Extraction og Rang. Man venter
En ganske anden Tone ....

Baronen.

Ja, hvad kan
Jeg gjøre ved, at Mængden har den Vane
I hver en Adelsmand en Nar at abne.
Men lad mig venligst høre da hvordan
De havde tænkt Dem at jeg burde være

Lise (skjelmsk).

Jeg havde tænkt mig Dem — en Smule flot —
Lidt broget klædt, med dristige Manerer
Som Kjøbenhavns de rette Cavallerer —
Med smaa Moustacher, som Dem klædte godt —
Med en Lorgnet tæt skruet ind til Øiet,
Kort med et Ydre, rigtig elegant,
Der havde os paa Landet her fornøiet.

Baronen.

Hvor De dog har opfattet mig charmant!
Leer De ei selv af det superbe Billed,
Som De til Mønster her mig har fremstillet —

Lise.

Aa jo, saamæn, der var vel muelig Grund
Dertil. — Men for dog ei at consternere
Dem altformeget, vil jeg for en Stund
Det dog med Dem i Kjærlighed probere.
Det var jo Synd, om De det lange Ridt
Forgjæves havde gjort; kun Eet betinger
Jeg mig forud, hvor egent det end klinger:
Det skal, naar helst jeg vil det, staae mig frit
At hæve dette Forbund, saa vi begge
Hver paa sin Side kan tye hen til Sit,
Og maa det ingenlunde Misbag vække

Baronen.

Ved Himlens Gud, en slig Proposition
Er altfor snurrig!

Lise.

Snurrig, Herr Baron?

Baronen.

O ja, tilvisse. Men for dog engang
At see hvor eventyrligt Alt kan danne
Sig, naar man lader Lunets Indtryk blande
Sin Skjæbnes Kort, — hvad jeg dog ei bar Hang
Forresten til, — saa vil jeg her, hvor Alt
Fra først til sidst staaer frem i en Gestalt,
Jeg undres over, mod det Tilbud tage
De gjorde mig, og lover jeg ved Eed
Dem kun at frede om min Kjærlighed
Til De forlanger Deres selv tilbage —
Og til Bekræftelse her er min Haand.

(Han rækker hende Haanden, som hun modtager. Præsten viser sig i Døren og standser, da han seer dem hos hinanden.)

Ved dette Haandtryk slutter jeg det Baand,
Der mulig bringer Sorg, men mulig Lykke; —
Og glædes vil jeg, naar der falder Lys
Paa det, der er Forvirring nu og Skygge

(afsides)

Tilvisse ja — Forvirring — Skygge —

(Under Slutningen af denne Replik synes en vis Iver at bemestre sig Elise.)

Tredie Scene.

Baronen. Lise. Waller.

Waller (afsides).

Tys!

Jeg troer, at Sagen faaer en slem Tournure,
Hun rækker Candidaten Haand. — Den Straf,
Jeg havde paatænkt bli'er der Intet af —
Og Brandt! — Nu blive gode Raad nok dyre!

(høit, idet han træder frem.)

Ah, see vi det, Baronen er ifærd
Med Frieriet. Naa saamæn, det lader
Til at det lykkes ...

Baronen.

Deres Datters Værd ...

Lise (skjelmsk).

Og Herr Baronens Dyder, kjære Fader —
Hans Ærlighed, Oprigtighed, kort sagt
Personlighedens hele, stærke Magt
Har mig med Storm og ubetinget vundet.

Baronen (bittert).

Min Frøken glemmer —

Waller (alvorlig).

Barn, tag dig iagt!
Og husk dog paa, hvad man engang har bundet
Sit Hjerte til, er ei saa hurtig glemt —
Sæt, Frieriet nu var ikkun Skjemt,
Sæt, at Baronen ei var den, du tænker,
Sæt, det var Opspind kun og Rænker . .

Lise (spøgende).

Sæt ogsaa det — Hvad saa? — Saa er det nemt
At faae en Anden . . .

Baronen (afsides).

Nei, det er for galt!
Pastorens Tvivl og Pigens Letsind, denne
Halvskjulte Spot, som aldrig kan faae Ende —
Der stikker Andet bag. (høit) Herr Pastor, Alt
Hvad der er mødt mig her, Alt, Smaat og Stort,
Er mig saa gaadefuldt, saa vidt forskjelligt
Fra det Begreb, jeg mig om det har gjort
Jeg vented her. Ei Noget er saa helligt,
Saa smukt og godt — det blev jo her beleet —
Min Kjærlighed for den, hvem jeg har seet
Med Idealets Glands, min Fryd ved Landet,

Min Ligefremhed, og Gud veed hvad andet,
Alt har man spottet. Dog den Sag er klar,
En Grund, jeg ikke kjender, maa der være
Til denne Adfærd. Vel! Herr Pastor, svar,
Hvad er det for en Grund?

Waller (afsides).

Nu, paa min Ære,
Det Sprog forstaaer jeg ikke ...

Lise (afsides).

Gud, hvordan?
Det skulde dog vel ikke ...

Waller (pludselig brusende ud)

Kjære Mand,
De er dog Candidaten?

Baronen.

Candidaten?
Jeg? Hvilken?

Lise.

Gud! Baronen!

Waller.

Ih, for Satan,
Ham har fra Egnen, ham, som skulde gjelde
For Herr von Selle.

Baronen.

Nei, jeg er von Selle.

Jeg er Baronen!

Waller.

Men De lod jo melde,

At De fik Forfald — Brevet ..

Baronen.

Ganske vist!

Men Tingen tog en heel forskjellig Vending.
Opsættelsen var grundet paa en Spænding
Med Chefen for Comptoiret. Ved en List
Fik jeg udvirket dog min Permission;
Jeg overvandt i Hast en heel Portion
Af Bryderi, jeg reed herud, Gud veed
Med al Forventning om at finde Lise
Og Lykken her. Men jeg tor ikke prise
Min Skjæbne just.

Lise

(staaer undseelig med Oinene heftede mod Jorden.)

Waller.

Jeg beder, vær ei vred

For den Modtagelse, De her har fundet; —
Dem maa tilvisse støde Dem; men Alt
Er paa en reen Feiltagelse begrundet,

Som jeg, det tilstaaer jeg, har selv fremkaldt.
Jeg havde faaet Deres Brev, men ei
Endnu tilfældigt talt derom til Nogen,
Da seer jeg, netop som jeg gik min Vei
Igjennem Haven, listende i Krogen
En ung Forvalter fra et Gods hernede,
Et vakkert Menneske, hvem jeg har kjær,
En Mand, der ved hver Leilighed er rede
Med Liv at tjene Alle og Enhver.
Jeg standsed ham netop ved Muren der;
Han maatte skrifte, og han tilstod aaben
Han elsker Pigebarnet der, og hun —
Hun elsker ham igjen. Jeg stod en Stund
Og tænkte over — Der var ingen Grund
Til at mod ham jeg skulde hvæsse Vaaben;
Min Datter derimod fortjente Straf,
Hun havde manglet Tillid til sin Fader,
Og hvad — lidt Tugt har man ei Skade af.

(Han seer mildt bebreidende hen til sin Datter, der besvarer ham med et bønligt Blik.)

Gud veed, at jeg al Slags Intrigue hader,
Og denne Gang faldt der mig Sligt dog ind;
En Candidat, en Mand jeg ikke kjender —

Forvalteren og han er gode Venner —
Han skulde komme her i Deres Sted ...

Baronen.

Ah, nu forstaaer jeg dem tildeels.

Lise (afsides).

Jeg med;
Men jeg forstod for tidlig det desværre.

Waller

Tildeels! — Men seer De vel, min ædle Herre,
Jeg havde dermed dobbelt Øiemeed,
At straffe Pigebarnet ved en Tvang,
Der som De let indseer jo var maskeret,
Og ved Fremstillingen af en forceret
Hans Ovast, en allamodisk Gjæk, en Gang
Med Kraft at aabne Øiet paa min Kone,
Der sværmer for den kjøbenhavnske Tone
Og for den Tant, som følger let dermed.
Hvad meest jeg nu beklage maa derved
Er ikke det, at min Intrigue stranded,
Men først og fremmest dette, at jeg blanded
Baronens Navn, der, hvad jeg nu har seet,
Er altfor værdigt til at profaneres,
Deri — og saa, hvad der vel nvs er skeet.

Baronen.

Er skeet?

Lise.

Er skeet?

Waller.

Hvorved jeg allarmeres
Just ei saa lidt, det, at min Datter gav
Dem Haanden, og for Deres Rang forglemte
Letsindigt eller koldt et ældre Krav.
Ja, jeg maa tilstaae Dem, at det forstemte —

Lise.

Nei, kjære Fa'er, du ta'er Feil deri;
Jeg ahned nok, at det var ei den rette
Baron —

Baronen.

Hvordan? Min Gud, De ahned dette?

Waller.

Du ahned det? Nei, det er jeg saa fri
At tvivle om; men naa, jeg kan nok gjette —

Lise (til Baronen).

Og derfor spøgte jeg med Deres Ord
Og leged, Herr Baron —

Baronen.

Hm!

Lise.

Med mit Løfte –
Tilgiv, det Hele tør jeg ikke drøfte —
Jeg føler godt — Men ikke sandt — De troer –

Baronen.

Jeg troer Dem altfor vel, og herved har
De ogsaa Løftet, De mig gav, tilbage;
De fordre kan igjen hvad Deres var —
Det var Betingelsen, jeg kan ei klage.
Kun Eet endnu, høistærede Pastor,
Mit Navn De vilde bruge til at tugte —
Det lykkedes Dem ei; men kan det frugte,
At jeg anvender et og andet Ord
Mod Deres Hustrues Hang til Kjøbstadtonen,
Saa disponeer De som De bedst troer
Som over Navnet for nu for Personen.

Waller.

Jeg kan kun dybt erkjende, at Baronen
Beskæmmer mig; og vidste jeg kun ret ....

Fjerdie Scene.

Fru Waller. Waller. Lise. Baronen.

Fru Waller (kommer hurtigt ind).

Der seer man nu, jeg gjettede dog ret,

Jeg ahned det; det er en Skjændsel, Waller,
Hvis Du har viist af Sligt — saa er det slet!

Waller.

Hvad er det Kone? Naa siig frem! Jeg falder
Reent i Forundring.

Fru Waller.

Ja, det er en Plet,
Du aldrig vasker af; du slutter Pagt
Med fremmed Pak, med Folk, som Ingen kjender
Imod din Kone, og Gud veed hvad Agt
Du har dermed —

Baronen (afsides).

Ei, hvilken Mund!

Lise (afsides).

Jeg brænder
Af Utaalmodighed ....

Fru Waller.

Jo vist — Baron!
Det saae jeg strax, han kunde ikke være,
Der var ei Spor deraf.

Waller.

Nu, paa min Ære
Du giver os en ordentlig Portion

Af Hurlumhei. Saa du har nu opdaget
Den Herre her er ei Baron? ....

Fru Waller.

Ja vist,
Jeg veed ei selv, hvor jeg har kunnet taget
Ham for Baron et Oieblik. Det saae
Jeg siden snart, at det kun var en List;
Hans slette Holdning, hans Maneer at gaae,
Hans stive Ryg, saasnart han skulde bukke,
Hans Melkebrods Naturconversation,
Jo, den var passende for en Baron —

Lise.

Min Gud-dog, Moder!

Fru Waller

Nei, jeg fordrer smukke,
Belevne Ord, og ikke Snak om Landet
Og Gud veed hvilket endnu mere vandet.
Desuden Gingham har fortalt mig om
En Heemmelighed strax — saasnart han kom —

Waller.

Det er dog curieust; thi netop nu
Mens du opdager det er ei Baronen,
Faaer jeg et Resultat, stik mod hvad du
Har faaet.

Fru Waller.

Ja saa!

Lise (affsides leende).

Ha, ha!

Baronen (affsides).

Holdt, vi maae Konen
Mystificere lidt.

(høit)

Ja, Frue, De har Ret,
Det var en Plan af mig og af Herr Waller —
Og det er slemt, De har opdaget det — —

Waller (sagte til Baronen).

Fortrinligt, kjære Herr Baron, det kalder
Jeg rask betænkt.

Fru Waller.

Opdaget, ja saamæn —
Det troer jeg nok; han er her jo, den rette
Baron, (aabner Døren til Sideværelset.)

Baronen.

Ei, ei!

Fru Waller (raaber ind i Værelset).

Aa, vær saa god, kom ind —

(til Præsten og Baronen.)

Nu skal de komme til at staae der nette!

Femte Scene.

(Student Holder, klædt som Modecavalieer af første Stuffe, træder ind, efterfulgt af Fru Gingham, under mange gjensidige Complimenter.)

Baronen. Lise. Waller. Fru Waller. Holder. Fru Gingham.

Holder.

Nei, Damen først, jeg be'er! — Tillad mig, Frue,
At hjelpe Dem! — Saavidt som jeg kan see
Har Deres robe sig befæt ved en Skrue.

(han tager sin Lorgnet, og betragter derigjennem det Sted paa Døren, hvorved Kjolen hefter.)

Waller (sagte til Baronen).

Der har vi Candidaten.

Lise (afsides).

Jeg maa lee —
Hvor han seer ud!

Baronen (sagte til Waller).

Han bliver vist brillant.

Holder.

(træder, efter at have hjulpet Fru Gingham med at faae Kjolen af Sømmet, længere frem i Stuen, og lorgnetterer Selskabet.)

Ah, Herr Pastoren sikkert?

Waller.

Ganske rigtigt!

Holder.

Og De, min Frøken, Datteren, ei sandt?

Lise.

Tilvisse.

Holder.

Naa, da var jo det charmant,
Saa kan jeg gjøre Dem mit Buk, galant
Og dybt, som man det smukke Kjøn er pligtig.

Lise (affectes).

Hvor han er god! Hans Ansigt er saa vigtigt.

Fru Waller.

(iler hurtigt hen til Lise, sagte.)

Naa, nei dog Barn, men husk et Skridt til Fremme.

Lise (neier).

Holder.

Hvor yndig! Ah, her har Gratien hjemme!
Her bygger Skjønheden i Landets Fred;
Her viser den sig simpel uden Bremme.

Fru Gingham.

(sagte til Fru Waller).

Gud, Kjære, hør, hvad han har for en Stemme!

Holder (idet han vender sig mod Baronen, og betragter ham gjennem Lorgnetten).

Og denne Herre, ogsaa han et Led
Af Herr Pastorens Huus?

Waller

Nei, en Student,
Men en fortrinlig Fyr, med hvem jeg haaber
At De engang i Tiden bli'er bekjendt

Holder.

Saa en Student? — Med mig — Ja, det er hænd't
Mig før, de Folk gjør Lykke jo, — Man raaber
I vor Tid kun paa Dannelse, Talent.
Dog troer jeg ikke, det er stort bevendt
Juſt med Studentens — Nei, den Aandens Pli,
Den Boielighed og det Sving paa Sindet,
Som viser ſtrax en ret homme accompli.
Den læres ei, den ſidder faſt i Skindet,
Jeg mener, den er given med paa Vuggen,
Den er kun Adelsmandens, og hvor vi
Den træffer ellers, hos de ni blandt ti,
Der er den hverken huggen eller ſtukken.

Fru Waller.

Man hører ſtrax, at De er Adelsmand;
De har, jeg veed ei rigtigt ſelv, Principer . . .

Holder.

Principer? — Ja! thi naar først disse glipper,
Staaer Adelen bestemt ved Gravens Rand.
Men den Tid, haaber jeg, er meget fjern,
Den har endnu saa mangt et kraftigt Værn,
Og imod dens urokkelige Klipper
Vil Borgerstanden slove sine Jern.

Lise.

Nei, han er kostelig!

Baronen (glemmende sig).

Jeg anseer ikke
Den Tid for fjern, at Adlen ei skal tigge
Sin Værd kun fra en ydre, kraftlos Glands;
Nei, den har længst alt sin Arena aaben,
Og kæmper kjækt med Aandens stærke Vaaben
Foreent med Borgerstanden for den Krands,
Der kun har Værd.

Holder (afsides).

Guds Død, jeg tænker paa,
Det skulde dog vel ikke ... Stop, jeg maa
See til at holde Contenancen.

Waller (afsides).

Ah!
Paa det Gebeet vil Talen neppe trives,

De komme for jeg veed det op at kives;
Jeg maa see til, at lede dem derfra.
(høit)
Baronen kommer jo fra Kjøbenhavn;
Det er saa lang Tid fra jeg var derinde,
At meget der er gaaet mig af Minde.
De kjender det; nu maa De gjøre Gavn —
Fortæl os lidt om Livet der.

Fru Gingham.

Aa ja, fortæl
Vi ere Alle, seer De, lutter Øre.

Fru Waller.

Ja, Herr Baron, fortæl; det kunde vel
Min Mand især — — (hun seer hen til ham).

Waller.

Ah . . .

Fru Waller.

Trænge til at høre.

Holder.

Nu er det Sommer — saa har Hovedstaden
Kun lidt at byde. Ja paa Østergaden,
Paa Kongens Nytorv, Volden hist og her,
Og, det er sandt, især paa Esplanaden,
Der møder Damer man, en vældig Hær,

Og mange blandt dem ere ret aimable;
Men Gadeforhold er ei favorable.
Nei, Vinteren, saa blomstrer Staden op;
Saa har man Baller — og Casino, ak,
Der har man Feter — der er Stof til Snak
Og stadig Glæde for den store Trop
Af Folk, som ei har Andet at bestille.
Der har man Operaen, ah, der seer
Og sees man dog — Og er man Cavaleer,
Er det naturligviis jo meest Plaiseer —
Kun Skade, at saamangen En vil skille
Den skjændigt ved dens gode Navn og Rygte.
Imidlertid, naar vi, Noblessen, vil
For Alvor sætte vore Seil kun til,
Saa er der sikkert Intet at befrygte.

Fru Gingham.

Men Herr Baron, mig synes Kjøbenhavns
Forlystelser om Somren selv ei ringe;
Hvad mig angaaer jeg mored mig tilgavns
Der sidste Sommer, og at jeg maa bringe
Min Sommer til herude er min Sorg.
Nu har den Tivoli . . .

Fru Waller.

Og Klampenborg.

Holder.

Nei — Tivoli er ikke elegant!
Den søges hyppigst af Plebeierboben;
Det er en Feil, den for Enhver er aaben.
Men Klampenborg — ja vist, der er charmant!
Der seer man Sundet med det hvide Skum
Paa Bølgetoppen, der er Luften kraftig —
Der faae de sammentrængte Tanker Rum!
Der staaer man fromt tilbedende, og stum
Man drømmer om de Yndigheders Sum …

Fru Waller.

Og saa Conversationen …

Holder.

Den er saftig, —
Den vidner om den dannede Portion,
Hvis Lunger faaer en lille, let Motion.

Fru Waller.

Der kan Du høre Waller, Herr Baronen
Omtaler Hovedstaden just som jeg.

Baronen (i Tanker).

Hvorledes, jeg?

Waller (sagte).

Tys, tys! De glemmer Tonen.

Fru Waller (til Lise).
Læg Mærke dertil, Barn, og tro saa mig
En anden Gang.

Lise.
Nei, kjære Moder, nei,
Du veed ei af . . .

Waller
(truer hende med Fingeren).

Holder.
Min Frøken, ah, hvorledes?
De holder ei af Hovedstaden? Vredes
Ei for mit Ord; men De maa glemme Landet,
Det er ei noget for en dannet Aand —
Hang til Idyllelivet er et Baand,
Der hindrer Sjelens Flugt.
(afsides.)
Det gaaer forbandet
Godt.
(høit).
Naar desuden De har rakt mig Haand —
Som Baronesse — bli'er det noget andet,
Saa bindes De ved Etikettens Baand . . .

Fru Waller.

Ja vist, det er just mine Ord! Desværre
Saa modarbeides jeg tidt af min Mand.

Holder.

Hvad, modarbeides?

Fru Waller.

Ja, det veed vor Herre.

Lise.

Vist ikke, Kjærlighed til Landet kan
Ei gives mig, ei heller mig betages;
Thi den er min Natur ...

Baronen.

Dog kommer an
Ei Lidet paa, hvorledes man opdrages.
Den Styrke, Frue, De for Øvrigt har
For Deres Meninger for nylig vundet
I Herr Baronen der, vel mueligt var
Det snart paa Tiden om vi fik udfundet
Hvor megen Værd den har. Hvo veed, maaskee
Den gode Mand har Dem mystificeret,
For siden kun at faae os til at lee ...

Holder (afsides).

Seer vi — jeg gjetted' ret.

Waller (sagte til Baronen).

De gaaer forceret
Til Værks ...

Fru Waller (hidsig).

Min Herre, jeg forstaaer Dem ikke; —
Men at en Eventyrer, hvem vi aldrig saae
Tilforn, med falske Navne, vover paa
Blandt hæderlige Folk sig ind at stikke
Og krænke Husets Moder — ja det maa
Jeg sige Dem ...

Baronen.

Er stygt! — men sæt dog, Frue,
At den, De kalder nu saa vist Baron,
Dog ikke er den ventede Person.

Fru Waller (bestandig hidsigere).

Hvordan? Forklar Dem ret! —

(afsides).

Den hele Stue
Gaaer rundt med mig.

(høit)

De mener, Herr Baronen
Er ei Baron?

Baronen.

Jo sikkert! Men Personen
Som her De seer ...

Fru Waller.

Hvad han?

Baronen.

Er ikke den;

De ta'er ham for.

Fru Waller.

Jo vist! — Fru Gingham kjender

Ham jo fra Byen. Ikke sandt?

Fru Gingham.

Jo — men . . .

Ikkun af Rygte, fra hvad gode Venner

Fortalte om ham —

Fru Waller.

Nei, jeg bliver ør

I Hovedet af al den Virvar. Hør,

De sagde jo til mig i Kamret før,

De kjendte ham, og han der — var den rette.

Fru Gingham.

Aa, veed De hvad, jeg gider ikke trætte —

Jeg kan ta'e bort — kan tage hjem til Mit —

Jeg passer dog ei til et Huus som dette.

Nu skulde jeg strax bære hele Skylden

Og være Plaster, reent ud sagt, for Bylden.

(Hefter Schavlet sammen om sig, og gaaer iilsomt ud af Stuen.)

Fru Waller (raaber efter hende).
Men Gingham dog . . .

Baronen.

O, det gjør grumme lidt —
Og det forandrer ingenlunde Tingen.

Waller (sagte til Holder).
Kast De kun Masken, Kjære, ganske frit, —
Baronen kom, endskjøndt vi vented Ingen.

Holder (afsides).
Det tænkte jeg! — Lad gaae! Jeg var saa tidt
Langt værre fat, og hang dog ei med Vingen.
(høit.)
Da dog Baronen gaaer mig svært paa Klingen,
Nedlægger jeg hermed min Adel og min Stand . .
Og overgiver . . .

Fru Waller.

Himmel, jeg besvimer . .

Lise
(iler til hende og hjelper hende til en Stol.)

Holder.
Og overgiver saa pompøst jeg kan
Den Rang, som mig betroedes nogle Timer,
Men som jeg ei fik nytte, til den Mand,
Hvis Navn jeg uden Ret dertil har baaret.

Waller
(nærmer sig sin Hustru og tager hendes Haand.)
Forlad, min Hustru, hvis jeg dig har saaret —
Hensigten var ikkun en lille Skjemt,
Der om en soie Tid kan vorde glemt.
Den skulde straffe først og fremmest Lise
Fordi hun undlod, hvad man dog hos hver,
Der ret har Tillid, sikkert meest man prise
At aabne Hjertet — og fordi hun her —

Lise.
Nei, tro mig, Fader, Tausheden var bygget
Paa hvad du selv —

Waller.
Naa naa, kun rolig nu —
Du seer jo nok Intriguen er mislykket.
Dernæst min Kone, det tilgive du,
Den skulde spotte lidt din overvættes
Urimelige Hang til Kjøbstadtant,
Der alt i Aar og Dag har burdet rettes.
Visnok var Maaden bitter — det er sandt —
Men . . .

Fru Waller.
Jeg forstaaer ei Sammenhængen,

En saadan Virvar, saadan Sammendængen
Af Galt og Ret, af Ret og Galt . . .

Baronen.

Min Frue,
Hvis jeg tør blande med et lille Ord
I denne Sag . . .

Fru Waller.

Bevares ja!

Holder (til Præsten).

Jeg troer
Det rettest jeg forlader denne Stue,
Den Skueplads, hvor jeg . . .

Waller.

Hvad, De vil gaae? —
Vist ikke, Ven. Ansee De Dem som buden
Hertil idag. — — Jeg venter Brandt desuden.

Holder (giver sin Tak tilkjende).

Baronen (til Fruen).

Min Frue det er vist, vi begge maae
Os føle trykte ved det nylig Seete;
Mig hviler det dog sikkert tungest paa. —
De kan i Grunden smile ved det Skete. —
At Deres Mand for Øvrigt her har Ret
I hvad han gjorde, kan jeg ikke nægte;

Saasnart jeg kom hertil, indsaae jeg let
At Deres Sværmeri for det Uægte
I Kjøbstadlivet var en hæslig Plet
Paa Husets Hygge, — deres Held berøde.

Fru Waller.

Ja Herregud — hvorfor skal man forgude
Just Landet.

Baronen.

Nei, forgude ingenlunde,
Thi ogsaa Hovedstaden sine Fortrin har;
Det gjelder kun med sikkert Blik at kunne
Udvælge sig det Rette og det Sunde.

Waller.

Der har De Ret — det er mit gamle Svar;
Det gjelder om at holde fast ved Kjernen
Af Livets Frugt — og det er ei den Tant
Der gribes let af hver en Modefant,
Det er alt Dybere, alt Skjønt og Sandt,
Der hæver Hjertet og vort Blik mod Stjernen —
Men holdt, vi maae nok standse i vor Text;
Der er et Bibelsted der siger, Ingen
Kan føie til en Alen i sin Vært —
Og den som aldrig har havt Blik for Tingen
Faaer det vel vanskelig. Desuden om

Jeg hørte ret, saa var der En, der kom
Herind i Gangen.

Sjette Scene.

Waller. Fru Waller Baronen. Lise. Holder. Brandt.

Waller.

Ah, Forvalter Brandt.
Velkommen til os — Maa jeg præsentere
Dem for min Kone ...

Brandt

(hilser hurtigt paa Lise og gjør derpaa sin Compliment for Fru Waller og Selskabet).

Holder (afsides).

Naa, det var charmant,
Han kom — Jeg stod saa fremmed her iblandt
De gode Folk ... nærved at retirere.

Fru Waller

(hæver sig lidt i Stolen og hilser koldt).

Brandt.

Er Pastorinden ikke vel?

Fru Waller.

Aa jo! —
Det var lidt Ærgrelse — det er det Hele —
En Sag, jeg ikke beder Dem at dele.

Lise (afsides).

Den stakkels Brandt!

Waller.

Naa, lad nu det beroe,
Min Kone. — Herr Forvalter, kom De her —
Men hils dog først og fremmest paa min Datter,
Den Hilsen veed jeg er dem begge kjær.

Brandt.

Det har jeg gjort, men hvad, jeg gjør det atter
Med største Glæde.

(bukker for Frøken Waller).

Frøken, Deres Tjener.

Lise.

Min Herre, Tjenerinde.

Waller (afsides).

See Dem an,
De Skalke — see kun hvor han lade kan
Som han aldeles ei til Pigen kjender.

(høit)

Og nu, Herr Brandt, lad mig Dem præsentere
For Herr Baronen der.

Brandt (sagte til Holder.)

Guds Død, Baronen?
Saa er du kommen deilig op at kjøre

Holder (sagte til Brandt).
Jo, ganske artig — Jeg er stødt fra Tronen —
En Haandevending — hm, det gik charmant!

Waller (præsenterende).
Baron von Selle! Herr Forvalter Brandt!

Baronen.
Det glæder mig, Herr Brandt — i visse Maader —
At see Dem her — Pastoren har fortalt
Mig meget Godt om Dem.

Brandt (afsides).
Det er mig Gaader,
Jeg ikke veed at løse.

Waller.
Hvor fatalt
Alt nylig endog syntes, og hvor galt
Det endog gik den Plan, jeg havde lagt,
Saa haaber jeg, hvis De nu blot kan vinde
Min Kone, saa hun giver Dem sit Minde,
At faae det Hele godt i Orden bragt.
Og for da endelig at blive fri
For al den Virvar, vi var komne i,
Saa vil jeg nu gaae ligefrem til Sagen!
Vi har desuden klart nok lagt for Dagen
Vi due ei paa Landet til Intriguer,

Vi vikles ind i vore egne Net,
Ulykken er, vi kan ei holde tæt.
Hvad siger De Herr Brandt?

Brandt.

Jeg? — aa, jeg siger,
At Herr Pastoren ...

Waller.

Taler ganske sandt —
Javist. Til Sagen altsaa nu: Herr Brandt,
Den unge Mand, hvem vi har her for Øie,
Har mig betroet at han har Lise kjær,
Og at han ingen større Lykke her
Paa Jorden kunde tænke sig end om
Min Hustrues Villie han kunde bøie,
Saa Lises Haand — Naa, min Herr Elster, kom,
Og tag dog selv nu fat.

Brandt.

Fru Pastorinde,
Hvad Herr Pastoren har begyndt, det vil
De gunstigst mig tillade at fuldende;
Og beder jeg Dem bøie Øret til
Mit inderligste Ønske. Vel jeg veed,
At hvis De kun vil lægge Vægt paa Standen,
Har daarligt Haab jeg for min Kjærlighed;

Men vil De see paa Villien, saa veed
Jeg at jeg Udkomst har trods nogen Anden.
Elises Hjertet har jeg; Deres Mand
Er for mig stemt.

Fru Waller.

Hm!

Lise.

Kjære Mo'er, jeg kan
Uagtet der er Fremmede tilstede,
Ei tie, naar det gjelder om at bede
For Brandt og mig. Giv os dit Bifald nu,
Og du skal see, du vil det ei fortryde,
Vi skulde stedse kappes om at lyde
Din Villie — Og, kjære Fa'er, du
Som er saa god, skjøndt jeg det ei fortjener,
Dig vil vi bære . . . .

Waller.

Hvad?

Lise.

Paa vore Hænder.

Waller.

Nei, kjære Børn, det vilde blive tungt,
Thi der er Krummer i mig. Men lad være,
At I end ikke mig formaae at bære,

I kunne dog mig gjøre Livet ungt —
Og nu, min Kone, kom, giv dem dit Minde,
Baronen ....

Baronen.

Føier selv sin Stemme til
Og beder Pastorinden sammenbinde,
Hvad der dog uden det vist ....

Waller.

(rækker taus Baronen Haanden.)

Holder.

Og jeg vil,
Det lover jeg Dem herved høit og helligt,
Hvis Pastorinden skjænker Dem sit Ja,
Selv skjænke dem —

Brandt.

Hvad — du?

Holder.

Ja, jeg — Forskjelligt.
Mit Venskab Brandt — hans Kjæreste dog meest —

Waller.

Naa, kjære Kone? Ja?

(sagte til sin Kone.)

Husk paa vor Gjæst —
Tænk om Baronen vilde derom tale,

Du var for hele Byen til Scandale ...,
Saa tier muligt han —

Fru Waller (uden at see op).

Det er vel bedst
At sige Ja til hvad der ei kan hindres;
Paa Landet faaer ....

Waller.

All Fornemhed sin Rest —

Fru Waller.

Tilvisse!

Brandt (til Lise).

Hurra, du er min!

Waller.

Saa smaat —
Velsignelsen, min Ven, maa først erindres,
Hvis Alt engang i Tiden skal gaae godt.

(Idet han løfter Haanden til en Velsignelse træder Avlskarlen ind.)

Syvende Scene.

Avlskarlen (fra Hovedindgangen).

Baronen. Fru Waller. Lise. Waller. Brandt. Holder.

Avlskarlen.

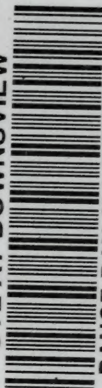
Jeg vilde sige, Huusbond, om han veed det,

At jeg er kommen. — Skal jeg saa først rive
De vestre Gange, eller skal de blive
Til jeg har klappet op om Blomsterbeddet.

Waller.

Klap kun, min Ven! Men hør! Klap lidt behændig —
(til Fru Waller)
Hvad Rivningen angaaer, er den nødvendig?
(Medens Fru Waller gjør en benægtende Bevægelse falder Tæppet.)

1848.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 09 09 05 05 001 5